

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

щодо виконання військового обов'язку та проходження військової служби

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до таких законів України:
1. У Статуті внутрішньої служби Збройних Сил України, затвердженому Законом України «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22-23, ст. 194 із наступними змінами):

1) у розділі «Вступ»:
у частині першій слова «полку і його» замінити словами і цифрами «бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону) та її»;

частину четверту викласти в такій редакції:
«Дія Статуту поширюється на військовослужбовців Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями»;

доповнити частиною п'ятою такого змісту:
«Положення Статуту поширюються на військово-возобов'язаних та резервістів під час проходження ними зборів»;

2) у третьому реченні статті 7 слово «старшина» замінити словами «головний офіцер»;

3) статтю 10 викласти в такій редакції:

«10. Кожний військовослужбовець має військово-ве звання відповідно до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу». Військові звання поділяються на армійські та корабельні згідно із частиною другою статті 5 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»;

4) у частині другій статті 24 слова «Збройних Сил України» замінити словами «у Збройних Силах України»;

5) статтю 32 викласти в такій редакції:
«32. За своїми військовими званнями начальниками є:

військовослужбовці сержантського і старшинського складу — для військовослужбовців рядового складу однієї з ними військової частини;

військовослужбовці молодшого офіцерського складу — для військовослужбовців молодшого сержантського і старшинського складу однієї з ними військової частини та військовослужбовців рядового складу;

майори, капітани 3 рангу, підполковники, капітани 2 рангу — для військовослужбовців рядового, молодшого і старшого сержантського і старшинського складу;

полковники, капітани 1 рангу, генерал-майори, контр-адмірالی, генерал-лейтенанти, вице-адмірالی — для військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу та молодшого офіцерського складу;

генерал-полковники, адмірالی, генерали армії України — для військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу, молодшого та старшого офіцерського складу»;

6) перше речення частини третьої статті 33 після слів «Служби правопорядку» доповнити словами «адміністративне стягнення у вигляді арешту з утриманням на гауптвахті, та які утримуються в кімнатах для тимчасово затриманих Служби правопорядку»;

7) у статті 39:
у частині другій слова «Перший механізований полк» замінити словами «Перша механізована бригада», а слова «Командир полку» замінити словами «Командир бригади»;

у частині третій слова «підрозділ полку» замінити словами «підрозділ бригади»;

8) частину першу статті 41 викласти в такій редакції:

«41. Новопризначені до військової частини військовослужбовці офіцерського складу, військовослужбовці сержантського і старшинського складу, призначені на посади головного сержанта (головного старшини) бригади (полку, корабля 1 рангу), батальйону, головного сержанта роти, відрекомендовуються командирові військової частини та його заступникам, а після направлення до підрозділу — командирові підрозділу та його заступникам»;

9) у статті 50:
у частині другій слова «Прапорщику Мороз», «Пане (пані) прапорщику» виключити;

частину третю викласти в такій редакції:
«До курсантів військово-навчальних закладів, які не мають військових звань сержантського і старшинського складу, звертаються «Курсанте Стадников», «Пане (пані) курсанте»;

10) статтю 53 доповнити частиною третьою такого змісту:
«Під час звертання до Міністра оборони України та його заступників, які є цивільними особами, військовослужбовець називає їх посаду, додаючи перед назвою посади слово «Пане (пані)»;

11) у статті 57 слова «прапорщиків і мічманів, осіб молодшого, старшого і вищого офіцерського складу, які перебувають у запасі і у відставці» замінити словами «осіб, звільнених з військової служби»;

12) частину першу статті 58 після слів «морально-психологічний стан» доповнити словами «збереження життя і зміцнення здоров'я»;

13) у частині першій статті 64 слова і цифри «полку (корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону)» замінити словами і цифрами «бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону)»;

14) назву розділу 3 викласти в такій редакції:
«Розділ 3. Обов'язки посадових осіб, військовослужбовців рядового складу»;

15) назву підрозділу «Командир полку (корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону)» викласти в такій редакції:

«Командир бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону)»;

16) у статті 66:
частину першу викласти в такій редакції:
«66. Командир бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону)* в мирний і военний час відповідно за бойову та мобілізаційну готовність, укомплектованість особовим складом, успішне виконання бригадою (полком, кораблем 1 і 2 рангу, окремим батальйоном) бойових завдань; бойову підготовку, виховання, військову дисципліну, морально-психологічний стан, збереження життя і зміцнення здоров'я особового складу; внутрішній порядок; стан і збереження зброї, боєприпасів, бойової та іншої техніки, пального та інших матеріальних засобів; стан фінансового гос-

подарства; всебічне забезпечення бригади, стан пожежої та екологічної безпеки»;

у частині другій та виносці «*» до статті слова «командир полку» замінити словами «командир бригади»;

17) у статті 67:
абзац шостий викласти в такій редакції:
«своєчасно вживати заходів для виконання завдань соціально-психологічного забезпечення бойової підготовки та професійної діяльності військовослужбовців, організації заходів з морально-психологічного забезпечення»;

в абзаці десятому слова «нового поповнення» замінити словами «поповнення, яке прибуло до бригади», а слово «нове» виключити;

в абзаці дванадцятому слова «якості та морально-психологічний стан кожного офіцера, прапорщика (мічмана) і старшини підрозділу» замінити словами «та морально-психологічні якості кожного військовослужбовця офіцерського складу бригади, головного сержанта бригади та головних сержантів підрозділів, до роти включно»;

після абзацу чотирнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«знати стан укомплектованості підрозділів бригади та вживати заходів до підвищення її рівня, організовувати ефективне та раціональне службове використання підготовленого особового складу, який надходить на комплектування бригади»;

У зв'язку з цим абзаці п'ятнадцятий — тридцять четвертий вважатимуть відповідно абзацами шістнадцятим — тридцять п'ятим;

абзац вісімнадцятий викласти в такій редакції:
«керувати правовим вихованням військовослужбовців бригади, у разі вчинення військовослужбовцем кримінального правопорушення негайно повідомляти про його вчинення органу досудового розслідування»;

в абзаці дев'ятнадцятому слова «кримінальні чи корупційні правопорушення та надзвичайні події» замінити словами «події, кримінальні правопорушення, адміністративні корупційні та військові адміністративні правопорушення»;

в абзаці двадцять третьому слова «кожного періоду навчання» замінити словами «навчального року (періоду навчання)»;

в абзаці двадцять п'ятому слова «а також тримання заарештованих на гауптвахті» виключити;

абзац тридцять третій викласти в такій редакції:

«організовувати забезпечення сприятливих для здоров'я військовослужбовців умов служби, підготовки, побуту та відпочинку; дотримання санітарних норм і правил, виконання військовослужбовцями правил особистості та колективної гігієни, піклуватися про здоров'я підлеглих, вживати всіх необхідних заходів для їх фізичного зміцнення, попередження та профілактики травматизму і професійних захворювань»;

у тексті статті слово «полк» у всіх відмінках замінити словом «бригада» у відповідному відмінку;

18) після підрозділу «Командир бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону)» доповнити підрозділом такого змісту:

«Головний сержант (головний старшина) бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону)

67¹. Головний сержант (головний старшина) бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону) (далі — головний сержант бригади) в мирний і военний час відповідає за надання командирові бригади інформації та пропозиції з питань проходження військової служби військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу, рівня індивідуальної підготовки та морально-психологічного стану рядового і сержантського (старшинського) складу в підрозділах, організації по сержантській (старшинській) вертикалі своєчасного і ефективного виконання завдань, визначених командиром бригади, інформування та координації діяльності головних сержантів підрозділів та згуртування сержантського (старшинського) складу бригади.

Головний сержант бригади підпорядковується командирові бригади та є прямим начальником для військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу бригади. Він є головним радником командира бригади з усіх питань, що стосуються рядового і сержантського (старшинського) складу.

67². Головний сержант бригади зобов'язаний: брати участь у роботі з підтримання підрозділів бригади в бойовій готовності;

знати основи тактики дій бригади в різних видах бою, основні види озброєння та військової техніки бригади;

постійно підтримувати високий рівень професійних знань, умінь та навичок, працювати над їх удосконаленням, бути зразком для особового складу бригади щодо виконання службових обов'язків;

брати участь у плануванні, організації та проведенні заходів з бойової підготовки бригади та заходів з професійного розвитку сержантського (старшинського) складу, здійснювати моніторинг ефективності підготовки рядового і сержантського (старшинського) складу, контролювати дотримання вимог керівних документів з бойової підготовки та стандартів підготовки сержантським (старшинським) складом;

брати участь у проведенні контрольних занять з бойової підготовки з військовослужбовцями рядового, сержантського (старшинського) складу бригади, доповідати командирові бригади про виявлені недоліки в підготовці військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу, надавати пропозиції щодо їх усунення;

координувати діяльність головних сержантів батальйонів (дивізіонів) та окремих рот (батареї) бригади, надавати їм практичну допомогу, інструктувати та наставляти, вимагати ефективного виконання покладених на них обов'язків;

координувати роботу сержантів (старшин штабу бригади, надавати пропозиції та рекомендації керівникам структурних підрозділів штабу бригади в частині, що стосується рядового і сержантського (старшинського) складу;

доповідати командирові бригади про всі порушення норм, стандартів та положень керівних документів, що регламентують проходження військової служби військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу, їх навчання і підготовку, всебічне забезпечення та соціальний захист, надавати пропозиції щодо їх усунення, здійснювати моніторинг морально-психологічного

стану військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу в підрозділах;

брати участь в опрацюванні проектів наказів командира бригади з питань, що належать до його компетенції;

за рішенням командира бригади супроводжувати його під час роботи в підрозділах бригади, проведення перевірки стану здійснення заходів з бойової підготовки, участі в заходах міжнародного військового співробітництва та зустрічах із громадськістю;

здійснювати контроль за додержанням військовослужбовцями рядового, сержантського (старшинського) складу військової дисципліни, виконанням ними правил носіння військової форми одягу, перевіряти виконання розпорядку дня в підрозділах бригади, несення служби добовим нарядом;

знати військово-ве звання, прізвище, ім'я та по батькові головних сержантів батальйонів (дивізіонів) та окремих рот (батареї) підрозділів бригади, дату народження, віросповідання, ділові та морально-психологічні якості, захоплення, рід занять до військової служби, родинний стан, успіхи і недоліки у службі;

ставитися з повагою до підлеглих, не принижувати їх честі та гідності, порушувати перед командиром бригади питання про задоволення потреб військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу;

працювати над згуртуванням сержантського (старшинського) колективу бригади, здійснювати моніторинг відповідності сержантам (старшин) стандартам підготовки та положенням Кодексу сержанта Збройних Сил України, виховувати поважне ставлення військовослужбовців сержантського (старшинського) складу бригади до їх належності до професійного сержантського корпусу Збройних Сил України;

проводити індивідуально-виховну роботу з головними сержантами батальйонів (дивізіонів) та окремих рот (батареї) підрозділів бригади;

організовувати проведення зборів військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу бригади, проведення конкурсів і змагань;

брати участь в організації збору, аналізу та узагальнення досвіду, отриманого особовим складом під час виконання завдань за призначенням, доводити його до військовослужбовців сержантського (старшинського) складу бригади;

періодично проводити робочі наради з головними сержантами батальйонів (дивізіонів) та окремих рот (батареї), здійснювати їх інформування за усіма напрямками діяльності, доводити накази (директиви, розпорядження) керівного складу, проводити щомісяця підбиття підсумків з військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу бригади з питань бойової підготовки, стану служби військ та військової дисципліни;

організовувати роботу Ради сержантів бригади, брати участь в її засіданнях особисто, забезпечувати реалізацію прийнятих рішень»;

надавати командирові бригади пропозиції щодо заохочення або притягнення до дисциплінарної відповідальності військовослужбовців сержантського (старшинського) складу бригади;

організовувати надання командирам підрозділів та командирів бригади пропозицій стосовно направлення військовослужбовців сержантського (старшинського) складу на навчальні курси (в тому числі на ті, що проводяться за кордоном) та призначення їх на посади;

брати участь у проведенні щорічного оцінювання та атестації військовослужбовців сержантського (старшинського) складу бригади.

Головний сержант бригади для виконання покладених на нього завдань повинен знати визначені місця дислокації бригади, організаційно-штатну структуру, бойовий та чисельний склад підрозділів, морально-психологічні якості особового складу, вплив соціально-політичної обстановки в районі дислокації бригади на бойову готовність військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу, рівень готовності підрозділів бригади до виконання завдань за призначенням»;

19) у назві підрозділу «Начальник штабу полку (окремого батальйону)» слова «полку (окремого батальйону)» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону)»;

20) у статті 68:
у частині першій слова «(окремого батальйону)», «(батальйоном)» виключити;

у частині другій слова «(окремого батальйону)» виключити, а слова «є його першим заступником і прямим начальником» замінити словами «і є прямим начальником»;

у частині третій слово «(батальйоном)» виключити;

у тексті статті слово «полк» у всіх відмінках замінити словами «бригада (полк, окремий батальйон)» у відповідному відмінку;

21) у статті 69:
в абзаці першому слова «(окремого батальйону)» виключити;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан кожного офіцера та прапорщика полку, а також усіх сержантів» замінити словами «та морально-психологічні якості кожного військовослужбовця офіцерського складу бригади (полку, окремого батальйону), головного сержанта бригади та головних сержантів підрозділів, до роти включно, а також усіх військовослужбовців сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці десятому слова «нове поповнення» замінити словами «поповнення, яке прибуло до»;

абзац одинадцятий доповнити словами «бригади»;

абзац чотирнадцятий доповнити словами «та раціональне службове використання особового складу відповідно до набутого фаху»;

у тексті статті слово «полк» у всіх відмінках замінити словами «бригада (полк, окремий батальйон)» у відповідному відмінку;

22) у назві підрозділу «Заступник командира полку (окремого батальйону)» слова «полку (окремого батальйону)» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону)»;

23) у статті 70:
у частині першій слова «за винахідницьку та раціоналізаторську роботу» і «та стан» виключити, а слово «полку» замінити словами «бригаді (полку, окремому батальйоні)»;

у тексті статті слова «полк (окремий батальйон)» у всіх відмінках замінити словами «бригада

(полк, окремий батальйон)» у відповідному відмінку;

24) у статті 71:
в абзаці першому слова «(окремого батальйону)» виключити;

в абзаці третьому слова «офіцерами і прапорщиками» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці шостому слова «якості та морально-психологічний стан офіцерів, прапорщиків і старшин підрозділів» замінити словами «та морально-психологічні якості кожного військовослужбовця офіцерського складу бригади (полку, окремого батальйону), головного сержанта бригади та головних сержантів підрозділів, до роти включно»;

в абзаці сьомому слова «прапорщиків (мічманів) та» виключити;

абзац дванадцятий викласти в такій редакції:
«керувати роботою пожежно-технічної комісії у бригаді (полку, окремому батальйоні), методичною радою; упроваджувати у практику передові методи навчання особового складу»;

у тексті статті слово «полку» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону)»;

25) назву підрозділу «Заступник командира полку (окремого батальйону) з виховної роботи» викласти в такій редакції:

«Заступник командира бригади (полку, окремого батальйону) з морально-психологічного забезпечення»;

26) у статті 72:
у частині першій слова «організацію і проведення виховної роботи» замінити словами «організацію і проведення заходів морально-психологічного забезпечення»;

у тексті статті слова «полку (окремого батальйону) з виховної роботи» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону) з морально-психологічного забезпечення»;

27) у статті 73:
абзац другий доповнити словами «відповідно до своєї спеціальності»;

в абзаці п'ятому слова «виховну роботу, спрямовану» замінити словами «заходи морально-психологічного забезпечення, спрямовані»;

абзаці сьомий — дев'ятий та чотирнадцятий викласти в такій редакції:

«знати ділові та морально-психологічні якості осіб офіцерського складу бригади (полку, окремого батальйону), головного сержанта бригади та головних сержантів підрозділів, до роти включно, особисто навчати їх практиці роботи з особовим складом, надавати необхідну методичну допомогу; брати участь у доборі кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом, а також у розподілі за підрозділами поповнення, яке прибуло до бригади (полку, окремого батальйону); брати участь у роботі з кадрами, їх атестації, у доборі кандидатів для вступу до вищих військових навчальних закладів, здійснювати вивчення, добір навчання спеціалістів із морально-психологічного забезпечення бригади (полку, окремого батальйону);

планувати, організовувати і контролювати проведення в підрозділах заходів з морально-психологічного супроводу повсякденної діяльності особового складу, доповідати командирові бригади (полку, окремого батальйону) та заступникові командира з морально-психологічного забезпечення»;

«вживати суспільно-політичну обстановку в районі розташування бригади (полку, окремого батальйону), надавати командирові пропозиції щодо удосконалення організації заходів з морально-психологічного забезпечення»;

в абзаці шістнадцятому слова «особисто керувати однією з груп гуманітарної підготовки офіцерів» виключити;

в абзаці вісімнадцятому слова «культурно-виховну, духовно-освітню роботу і дозволя особового складу, членів їх сімей, правників військової частини» замінити словами «заходи культурологічної роботи та дозволя особового складу та членів їх сімей бригади (полку, окремого батальйону)»;

в абзаці двадцятим слова «виховної роботи» замінити словом «пропаганди»;

абзац двадцять третій викласти в такій редакції:

«доповідати командирові бригади (полку, окремого батальйону) та заступникові командира з морально-психологічного забезпечення вищої ланки управління про стан військової дисципліни та морально-психологічний стан особового складу, а також про заходи, здійснені фахівцями структур морально-психологічного забезпечення»;

у тексті статті слова «полк (окремий батальйон)» у всіх відмінках замінити словами «бригада (полк, окремий батальйон)» у відповідному відмінку;

28) у назві підрозділу «Заступник командира полку (окремого батальйону) з озброєння (інженерно-авіаційної служби) — начальник технічної частини» слова «полку (окремого батальйону)» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону)»;

29) у тексті статті 74 слова «полку (окремого батальйону)» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону)»;

30) у статті 75:

в абзаці четвертому слова «якості та морально-психологічний стан кожного офіцера, прапорщика і сержанта» замінити словами «та морально-психологічні якості військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці п'ятому слова «офіцерами і прапорщиками полку» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу, які обіймають посади не нижче головного сержанта роти»;

у тексті статті слова «полку (окремого батальйону)» та «полку» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону)»;

31) у назві підрозділу «Заступник командира полку (окремого батальйону) з тилу» слова «полку (окремого батальйону)» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону)»;

32) у тексті статті 76 слова «полку (окремого батальйону)» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону)»;

33) у статті 77:

абзац третій викласти в такій редакції:

«керувати діяльністю та бойовою підготовкою підпорядкованих підрозділів і служб бригади (полку, окремого батальйону), проводити заняття з військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу, які обіймають посади не нижче головного сержанта роти з організації тилового забезпечення, а з голівними сержантами рот, сержантами із матеріального забезпечення (старшинами) рот — з ведення військового господарства»;

в абзаці сьомому слова «якості та морально-психологічний стан офіцерів, прапорщиків, сержантів» замінити словами «та морально-психологічні якості військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці п'ятнадцятому слова «пожежної сигналізації» замінити словами «засобами протипожежного захисту»;

абзац вісімнадцятий викласти в такій редакції: «контролювати якість надання послуг з організації харчування суб'єктами господарювання, брати участь у складанні розкладки продуктів та подавати її на затвердження командирів військової частини, здійснювати контроль за станом здійснення суб'єктами господарювання заходів щодо обладнання і удосконалення переданих їм об'єктів, правильності експлуатації та своєчасним ремонтом таких об'єктів»;

у тексті статті слова «полку (окремого батальйону)» та «полку» замінити словами «бригади (полку, окремого батальйону)»;

34) у назві підрозділу «Начальник артилерії полку» слово «полку» замінити словом «бригади»;

35) у тексті статті 78 слово «полку» замінити словом «бригади», а слово «полкової» — словом «бригадної»;

36) у статті 79:

в абзаці п'ятому слова «якості та морально-психологічний стан офіцерів, прапорщиків, старшин і сержантів артилерійських підрозділів» замінити словами «та морально-психологічні якості військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу артилерійських підрозділів бригади»;

у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

37) у назві підрозділу «Командир дивізіону — начальник протиповітряної оборони полку» слово «полку» замінити словом «бригади»;

38) у статті 80 слово «полку» замінити словом «бригади»;

39) у статті 81:

в абзаці четвертому слова «офіцерами і прапорщиками полку» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу бригади, які обіймають посади не нижче головного сержанта батареї»;

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«знати ділові та морально-психологічні якості військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу підрозділів протиповітряної оборони бригади»;

у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

40) у назві підрозділу «Начальник служби полку» та у виносці «^а» слово «полку» замінити словом «бригади»;

41) у статті 82 слово «полку» замінити словом «бригади»;

42) у статті 83:

в абзаці п'ятому слова «якості та морально-психологічний стан кожного офіцера, прапорщика і сержанта» замінити словами «та морально-психологічні якості кожного військовослужбовця офіцерського, сержантського (старшинського) складу, а слова «індивідуальну виховну» — словами «індивідуально-виховну»;

в абзаці шостому слова «офіцерами, прапорщиками і» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу та»;

в абзаці десятому слово «застосування» замінити словом «використання»;

абзац вісімнадцятий виключити;

у тексті статті слово «полк» у всіх відмінках замінити словом «бригада» у відповідному відмінку;

43) у статті 84 слово «полку» замінити словом «бригади»;

44) у назві підрозділу «Начальник інженерної служби полку» та у тексті статті 85 слово «полку» замінити словом «бригади»;

45) у назві підрозділу «Начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту — начальник служби екологічної безпеки полку» та у тексті статті 86 слово «полку» замінити словом «бригади»;

46) абзац дев'ятої частини другої статті 86 виключити;

47) підрозділ «Начальник медичної служби полку» викласти в такій редакції:

«Начальник медичної служби бригади

87. Начальник медичної служби бригади відповідає за організацію та проведення лікувально-профілактичних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів у бригаді, своєчасне надання необхідної медичної допомоги травмованим (пораненим) та хворим.

Начальник медичної служби бригади підпорядковується командирів бригади і є прямим начальником для особового складу медичної служби бригади.

На доповнення вимог, викладених у статтях 82-84 цього Статуту, начальник медичної служби бригади зобов'язаний:

організовувати медичне забезпечення заходів бойової та мобілізаційної підготовки у бригаді;

організовувати медичне забезпечення підрозділів бригади, які не мають у штаті медичних працівників (фахівців);

організовувати проведення медичних заходів, що сприяють підвищенню якості бойової підготовки особового складу;

організовувати підбір та розстановку медичних працівників (фахівців);

брати участь у проведенні щорічного оцінювання військовослужбовців медичних спеціальностей бригади та надавати начальникові кадрового органу пропозиції щодо зарахування кращих медичних працівників (фахівців) у резерв кандидатів для просування по службі;

брати участь у розробленні заходів щодо захисту особового складу бригади від ядерної, хімічної і біологічної зброї, а також заходів на випадок виникнення аварії на потенційно небезпечних об'єктах, розміщених у районі розташування бригади;

дотримуватися правил деонтології і лікарської етики та вимагати цього від підлеглих;

організовувати створення в бригаді системи надання екстреної медичної допомоги та стабілізації стану хворого, що проводяться терміново у разі гострого захворювання (поранення, травми, отруєння);

особисто володіти прийомами надання екстре-

ної медичної допомоги і стабілізації стану хворого та навчати їм підлеглих;

проводити лікувально-профілактичні і покладені на медичну службу протіепідемічні заходи; вивчати умови, що забезпечують безпеку проведення навчально-бойових заходів; стежити за виконанням установлених санітарних норм розміщення, харчування, водопостачання, лазно-прального обслуговування особового складу;

організовувати санітарно-просвітницьку роботу з пропаганди гігієнічних знань, здорового способу життя, особисто проводити з військовослужбовцями заняття з особистої та колективної гігієни;

організовувати проведення диспансеризації та особисто брати участь у її проведенні;

організовувати проведення медичних оглядів та обстежень особового складу підрозділів бригади, які не мають у штаті медичних працівників (фахівців);

щотижня особисто контролювати проведення амбулаторного прийому хворих, а також проводити обхід хворих у медичній роті та медичних пунктах батальйонів, контролювати якість надання їм медичної допомоги та лікування, знати стан хворих, що лікуються в медичних пунктах, медичній роті та інших лікувально-профілактичних закладах;

організовувати постійне медичне спостереження за особами з хронічними захворюваннями, надавати командирам підрозділів бригади рекомендації щодо зміцнення їх здоров'я і контролювати їх виконання;

здійснювати медичний контроль за фізичною підготовкою особового складу бригади; разом із начальником фізичної підготовки та спорту розробляти заходи із зміцнення здоров'я та фізичного розвитку військовослужбовців;

організовувати проведення медичною службою заходів з профілактики травматизму, отруєнь, теплових (сонячних) ударів, відморожень та інших нещасних випадків;

у взаємодії із заступником командира бригади з морально-психологічного забезпечення організовувати проведення заходів з пропагування серед військовослужбовців і членів їх сімей здорового способу життя;

керувати роботою санаторно-відбіркової комісії, контролювати правильність направлення військовослужбовців на санаторно-курортне лікування;

у разі розміщення бригади у віддалених від населених пунктів районах організовувати надання медичної допомоги членам сімей військовослужбовців, працівникам Збройних Сил України;

брати участь у розробленні режиму харчування і складанні розкладок продуктів; здійснювати систематичний медичний контроль за якістю та безпекою харчування особового складу, а також якістю води, що ним вживається;

вивчати разом із командирами підрозділів та їх заступниками з морально-психологічного забезпечення, військовим психологом бригади військовослужбовців, схильних до алкоголізму, токсикоманії та вживання наркотичних засобів і психотропних речовин;

контролювати санітарний стан району розташування бригади, ідалень, жилих приміщень та господарських служб;

аналізувати стан захворюваності серед особового складу бригади, щомісяця доповідати командирів бригади і начальників медичної служби вищої ланки управління про результати аналізу з пропозиціями щодо запобігання захворюванням і поліпшення санітарного стану особового складу та об'єктів бригади, негайно — про інфекційні захворювання або випадки, які можуть позначитися на санітарно-епідемічному стані бригади, про кожен випадок госпіталізації військовослужбовців, зумовленої пораненням (травмуванням, отруєнням);

організовувати ведення обліку, зберігання і належного використання отруйних і наркотичних засобів і психотропних речовин, не рідше ніж один раз на три місяці проводити перевірку їх наявності, не допускати їх використання не за призначенням;

готувати медичні документи, необхідні для проходження військовослужбовцем медичного огляду військово-лікарською комісією, та доповідати командирів бригади про його результати;

за результатами проведеного службового розслідування щодо отримання військовослужбовцем поранення (травми, отруєння) складати довідку встановленого зразка про обставини одержання поранення (травми, отруєння). Довідку про поранення (травму, отруєння) в усіх випадках подавати до закладу охорони здоров'я, в якому лікується поранений (травмований), після проведення службового розслідування, але не пізніше 10 діб після отримання поранення (травми, отруєння);

організовувати виконання заходів щодо ліцензування провадження господарської діяльності з медичної практики медичних пунктів батальйонів та медичної роти бригади»;

48) після підрозділу «Начальник медичної служби бригади» доповнити новим підрозділом такого змісту:

«Начальник медичної служби полку (окремого батальйону, батальйону)

87¹. Начальник медичної служби полку відповідає за організацію та проведення лікувально-профілактичних, санітарно-гігієнічних і протіепідемічних заходів у полку, своєчасне надання необхідної медичної допомоги пораненим (травмованим, отруєним) та хворим.

Начальник медичної служби полку підпорядковується командирів полку і є прямим начальником для особового складу медичної служби полку. На доповнення вимог, викладених у статтях 82-84 цього Статуту, начальник медичної служби полку зобов'язаний:

брати участь у розробленні заходів щодо захисту особового складу полку від ядерної, хімічної і біологічної зброї, а також заходів на випадок виникнення аварії на потенційно небезпечних об'єктах, розміщених у районі розташування полку;

дотримуватися правил деонтології і лікарської етики та вимагати цього від підлеглих;

організовувати створення в полку системи надання екстреної медичної допомоги та стабілізації стану хворого, що проводяться терміново у разі гострого захворювання (поранення, травми, отруєння);

особисто володіти прийомами надання екстреної медичної допомоги і стабілізації стану хворого та навчати їм підлеглих;

проводити лікувально-профілактичні і покладені на медичну службу протіепідемічні заходи; вивчати умови, що забезпечують безпеку виконання навчально-бойових завдань; стежити за виконанням установлених санітарних норм розміщення, харчування, водопостачання, лазно-прального обслуговування особового складу;

організовувати якісне проведення медичного огляду та обстеження особового складу, особисто брати участь в амбулаторному прийомі, огляда-

ти хворих, що перебувають у медичному пункті і направляються до закладів охорони здоров'я; знати стан хворих, що залишаються в медичному пункті, і контролювати їх лікування; знати стан хворих, що перебувають в інших закладах охорони здоров'я, і періодично їх відвідувати;

організовувати медичне забезпечення особового складу полку на заняттях з бойової підготовки, а також під час проведення спортивних заходів;

організовувати проведення медичною службою заходів з профілактики травматизму, отруєнь, теплових (сонячних) ударів, відморожень та інших нещасних випадків;

здійснювати медичний контроль за фізичною підготовкою особового складу полку; разом із начальником фізичної підготовки та спорту розробляти заходи із зміцнення здоров'я та фізичного розвитку військовослужбовців;

брати участь у проведенні щорічного оцінювання військовослужбовців медичного пункту та надавати начальникові кадрового органу пропозиції щодо зарахування медичних працівників (фахівців) до резерву кандидатів для просування по службі; організовувати санітарно-просвітницьку роботу, особисто проводити з військовослужбовцями заняття з особистої та колективної гігієни;

у взаємодії із заступником командира полку з морально-психологічного забезпечення пропагувати серед військовослужбовців і членів їх сімей здоровий спосіб життя;

брати участь у розробленні режиму харчування і складанні розкладок продуктів; здійснювати систематичний медичний контроль за якістю харчування особового складу та якістю води, що ним вживається;

вести постійне медичне спостереження за особами з хронічними захворюваннями, надавати командирам підрозділів рекомендації щодо зміцнення їх здоров'я і контролювати їх виконання;

вивчати разом із командирами підрозділів та їх заступниками з морально-психологічного забезпечення, військовим психологом полку військовослужбовців, схильних до алкоголізму, токсикоманії та вживання наркотичних засобів і психотропних речовин;

контролювати санітарний стан району розташування полку, ідалень, жилих приміщень та господарських служб; здійснювати контроль за своєчасністю миття військовослужбовців строкової військової служби в лазні і заміни їм натільної та постільної білизни, рушників та шарпеток;

аналізувати стан захворюваності серед особового складу полку, щомісяця доповідати командирів полку і начальників медичної служби вищої ланки управління про результати аналізу з пропозиціями щодо запобігання захворюванням і поліпшення санітарного стану особового складу та об'єктів полку, негайно — про інфекційні захворювання або випадки, які можуть позначитися на санітарно-епідемічному стані полку, про кожен випадок госпіталізації військовослужбовців, зумовленої травмуванням;

організовувати ведення обліку, зберігання і належного використання медичного майна і техніки, не рідше ніж двічі на рік проводити її перевірку, а перевірку наявності отруйних речовин і наркотичних засобів (психотропних речовин) — не рідше ніж один раз на три місяці, не допускати їх використання не за призначенням;

організовувати проведення заходів щодо ліцензування провадження господарської діяльності з медичної практики медичного пункту полку»;

49) у назві підрозділу «Помічник командира полку з фінансово-економічної роботи — начальник фінансової служби» слово «полку» замінити словом «бригади»;

50) у статті 88:

абзац другої частини другої доповнити словами «та отримання заробітної плати працівниками»; у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

51) у назві підрозділу «Начальник фізичної підготовки і спорту полку» слово «полку» замінити словом «бригади»;

52) у статті 89 слово «полку» замінити словом «бригади», а слово «полковий» виключити;

53) у назві підрозділу «Начальник розвідки полку» слово «полку» замінити словом «бригади»;

54) у статті 90:

в абзаці третьому частини другої слово «з'єднання» замінити словами «вищої ланки управління»;

у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

55) у назві підрозділу «Начальник зв'язку полку» слово «полку» замінити словом «бригади»;

56) у статті 91:

абзац четвертої частини другої доповнити словами «та друкованих періодичних видань»;

у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

57) у назві підрозділу «Начальник служби метрології та стандартизації (метролог) полку» та у тексті статті 92 слово «полку» замінити словом «бригади»;

58) у назві підрозділу «Начальник служби ракетно-артилерійського озброєння полку» та у тексті статті 93 слово «полку» замінити словом «бригади»;

59) у назві підрозділу «Начальник бронетанкової служби полку» та у тексті статті 94 слово «полку» замінити словом «бригади»;

60) у назві підрозділу «Начальник автомобільної служби полку» та у тексті статті 95 слова «полку» та «полк» замінити відповідно словами «бригади» та «бригаду»;

61) у назві підрозділу «Начальник служби пально-мастильних матеріалів полку» слово «полку» замінити словом «бригади»;

62) у статті 96:

в абзаці третьому частини другої слово «проведення» замінити словом «виконання»;

у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

63) у назві підрозділу «Начальник продовольчої служби полку» та у тексті статті 97 слово «полку» замінити словом «бригади»;

64) у назві підрозділу «Начальник речової служби полку» слово «полку» замінити словом «бригади»;

65) у статті 98:

у частині другій:

в абзаці четвертому слова «старшинами підрозділів» замінити словами «сержантами із матеріального забезпечення (старшинами) рот»;

абзаці п'ятій — восьмий викласти в такій редакції:

«забезпечувати своєчасну видачу обмундирування військовослужбовцям, його пошиття військовослужбовцям офіцерського складу, а також контролювати якість такого пошиття»;

забезпечувати підрозділи необхідним інвентарем та інструментом для стрижки волосся, проведенням поточного ремонту обмундирування і взуття;

організовувати щотижня миття в лазні особового складу підрозділів бригади, який розміщується в казармах, та всього особового складу підрозділів бригади, залученого до навчань та занять у полі, забезпечувати його м'якими засобами, проводити заміну натільної та постільної білизни і рушників, інструкувати чергового лазні;

організовувати через сержантів із матеріального забезпечення (старшин) рот індивідуальне припасування обмундирування та взуття, таврування майна перед видачею його в підрозділи, правильну експлуатацію та ремонт техніки, речового та іншого майна служби»;

у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

66) у назві підрозділу «Помічник командира полку з правової роботи (юрисконсульт полку)» та у тексті статті 99 слово «полку» замінити словом «бригади»;

67) у статті 100:

абзац дванадцятий викласти в такій редакції: «організовувати та проводити заходи з правової підготовки та брати участь у правовому вихованні особового складу бригади, правовому інформуванні особового складу, надавати консультації з питань, пов'язаних із діяльністю бригади»;

у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

68) у частині другій статті 101 слова «полку (дивізіону кораблів)» замінити словом «бригади»;

69) у статті 102:

в абзаці четвертому слова «офіцерами, сержантами (старшинами)» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці восьмому слова «прапорщиків (мічманів), сержантів (старшин)» замінити словами «військовослужбовців сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан офіцерів, прапорщиків (мічманів), сержантів (старшин)» замінити словами «та морально-психологічні якості кожного військовослужбовця офіцерського, сержантського (старшинського) складу», а після слів «роботу з» доповнити словом «іх»;

абзац одинадцятий викласти в такій редакції: «здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посади рядового, сержантського (старшинського) складу, кандидатів для вступу до вищих військових навчальних закладів; перевіряти відповідність кандидатів для призначення на вакантні посади рядового, сержантського (старшинського) складу визначеним вимогам до таких посад»;

70) після підрозділу «Командир батальйону (корабля 3 рангу)» доповнити новим підрозділом такого змісту:

«Головний сержант (головний старшина) батальйону (дивізіону, ескадрильї, корабля 2 рангу, бойової частини корабля 1 рангу)

102¹. Головний сержант (головний старшина) батальйону (дивізіону, ескадрильї, корабля 2 рангу, бойової частини корабля 1 рангу) (далі — головний сержант батальйону) в мирний і военний час відповідає за надання командирів батальйону інформації та пропозицій з питань проходження військової служби військовослужбовцями рядового, сержантського (старшинського) складу, рівня індивідуальної підготовки та морально-психологічного стану рядового і сержантського (старшинського) складу батальйону, організації по сержантській (старшинській) вертикалі своєчасного і ефективного виконання завдань, визначених командиром батальйону, інформування та координація діяльності головних сержантів підрозділів, професійний розвиток сержантів (старшин), дотримання ними військової дисципліни, правильне несення служби добовим нарядом батальйону.

Головний сержант батальйону підпорядковується командирів батальйону та є прямим начальником для військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу батальйону. Він є головним радником командира батальйону з усіх питань, що стосуються рядового і сержантського (старшинського) складу.

102². Головний сержант батальйону зобов'язаний:

брати участь у роботі з підтримання бойової готовності особового складу, озброєння і техніки батальйону;

знати тактику дій батальйону в різних видах бою, основні види озброєння батальйону, досконало володіти особистою штатною зброєю;

ськовослужбовцями рядового, сержантського (старшинського) складу військової дисципліни, виконанням ними правил носіння військової форми одягу, перевірять виконання розпорядку дня в підрозділах батальйону, несення служби добовим нарядом;

негайно доповідати командирів батальйону та головному сержанту бригади про надзвичайні події в батальйоні, факти порушення військової дисципліни, випадки втрати чи несправності озброєння, техніки та інших матеріальних засобів;

знати військове звання, прізвище, ім'я та по батькові головних сержантів підрозділів батальйону, їх дату народження, віросповідання, ділові та морально-психологічні якості, захоплення, рід занять до військової служби, родинний стан, успіхи і недоліки у службі;

підкуватися про підлеглих, ставитися до них з повагою, не принижувати їх честі та гідності, знати потреби військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу, порушувати перед командиром батальйону та головним сержантом бригади питання про задоволення цих потреб;

проводити роботу з підтримання на належному рівні морально-психологічного стану військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу, працювати над згуртуванням сержантського (старшинського) колективу батальйону, здійснювати моніторинг відповідності сержантів (старшин) стандартам підготовки та положенням Кодексу сержанта Збройних Сил України, виховувати поважне ставлення військовослужбовців сержантського (старшинського) складу батальйону до їх належності до професійного сержантського корпусу Збройних Сил України;

проводити індивідуально-виховну роботу із сержантами (старшинами) батальйону, визначати завдання головним сержантам підрозділів щодо проведення індивідуально-виховної роботи з окремими військовослужбовцями, які потребують додаткової уваги;

брати участь в організації збору, аналізу та узагальнення досвіду, отриманого особовим складом під час виконання завдань за призначенням, його подальшого використання з метою підвищення ефективності виконання покладених на батальйон завдань, збереження життя і здоров'я особового складу;

розподіляти наряди на службу між підрозділами батальйону, перевіряти правильність ведення листів нарядів у підрозділах, хід несення служби особами добового наряду, які призначені від підрозділів батальйону;

організувати підтримання внутрішнього порядку в батальйоні та утримання в чистоті території, закріпленої за ним;

періодично проводити робочі наради з головними сержантами рот (батареї) та окремих взводів, здійснювати їх інформовання за усіма напрямками діяльності, доводити накази (директиви, розпорядження) керівного складу, проводити щомісяця підбиття підсумків з військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу батальйону з питань бойової підготовки, стану служби військ та військової дисципліни;

організувати роботу Ради сержантів батальйону, брати участь в її засіданнях особисто, забезпечувати реалізацію прийнятих рішень;

надавати командирів батальйону пропозиції щодо заохочення або притягнення до дисциплінарної відповідальності військовослужбовців сержантського (старшинського) складу батальйону;

організувати роботу сержантів (старшин) з перспективного планування підготовки (навчання) та просування по службі військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу батальйону, надавати командирів батальйону пропозиції стосовно направлення військовослужбовців сержантського (старшинського) складу на навчальні курси та призначення на посади;

брати участь у проведенні щорічного оцінювання військовослужбовців сержантського (старшинського) складу та погоджувати оцінні картки головних сержантів підрозділів батальйону, надавати пропозиції командирів батальйону щодо зарахування військовослужбовців до резерву кандидатів для просування по службі.

Головний сержант батальйону для виконання покладених на нього завдань зобов'язаний знати визначені місця дислокації батальйону, організаційно-штатну структуру, бойовий та чисельний склад підрозділів, морально-психологічні якості особового складу, вплив соціально-політичної обстановки в районі дислокації батальйону на бойову готовність військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу, рівень готовності підрозділів батальйону до виконання завдань за призначенням;

71) у статті 104:

абзац п'ятий викласти в такій редакції: «знати ділові та морально-психологічні якості кожного військовослужбовця офіцерського, сержантського (старшинського) складу батальйону, постійно вести з ними індивідуально-виховну роботу та роботу з підвищення рівня їх підготовки за спеціальністю»;

в абзаці шостому слова «що прибуває» замінити словами «яке прибуло»;

у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

72) у статті 106:

в абзаці третьому слова «офіцерами, прапорщиками та сержантами» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

абзац шостий викласти в такій редакції: «знати ділові та морально-психологічні якості кожного військовослужбовця офіцерського, сержантського (старшинського) складу батальйону, постійно вести з ними індивідуально-виховну роботу та роботу з підвищення рівня їх підготовки за спеціальністю»;

абзац дванадцятий виключити;

73) назву підрозділу «Заступник командира батальйону (корабля 3 рангу) з виховної роботи» викласти в такій редакції:

«Заступник командира батальйону (корабля 3 рангу) з морально-психологічного забезпечення»;

74) у статті 107:

у частині першій слова «за гуманітарну підготовку, інформаційну і культурно-виховну роботу, дозволив військовослужбовців, за їх соціальний захист» замінити словами «за національно-патріотичну підготовку та інформаційну роботу, організацію дозволив військовослужбовців роти, їх соціальний захист»;

у тексті статті слова «з виховної роботи» замінити словами

«з морально-психологічного забезпечення»;

75) у статті 108:

в абзацах першому та третьому слова «виховної роботи» замінити словами «морально-психологічного забезпечення»;

абзац п'ятий після слова «своєї» доповнити словом «військової»;

абзаци восьмий, дев'ятий та тринадцятий викласти в такій редакції:

«знати ділові та морально-психологічні якості кожного військовослужбовця офіцерського, сержантського (старшинського) складу батальйону (корабля); брати участь у роботі з кадрами, їх атестуванні, доборі кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах рядового, сержантського (старшинського) складу, а також у розподілі за підрозділами поповнення, яке прибуло до батальйону (корабля);

організувати проведення навчально-виховних заходів з офіцерами батальйону (корабля), проводити з ними заняття з військової педагогіки і психології, особисто навчати їх практиці роботи з особовим складом, надавати необхідну методичну допомогу»;

«разом із штабом батальйону організувати і здійснювати заходи щодо психологічної підготовки особового складу до дій в екстремальних умовах мирного і воєнного часу, захисту від інформаційно-психологічного впливу противника»;

в абзаці сімнадцятому слова «виховної роботи» замінити словами «морально-психологічного забезпечення»;

в абзаці двадцятим слова «культурно-виховну, духовно-освітню роботу і дозволив особового складу» замінити словами «заходи культурологічної роботи та дозволив особового складу бригади (полку, окремого батальйону) та членів їх сімей»;

в абзаці двадцять першому слова «виховної роботи» замінити словами «заходів морально-психологічного забезпечення»;

в абзаці двадцять четвертому слова «виховної роботи» замінити словами «морально-психологічного забезпечення»;

у тексті статті слово «полку» замінити словом «бригади»;

76) у статті 110:

в абзаці четвертому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості», а слова «індивідуальну» — словом «індивідуально-виховну»;

в абзаці п'ятому слова «офіцерами та прапорщиками» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

77) після підрозділу «Заступник командира батальйону з озброєння (технічної частини)» доповнити новими підрозділами такого змісту:

«Начальник медичного пункту бригади (полку, окремого батальйону, батальйону)

110¹. Начальник медичного пункту бригади (полку, окремого батальйону, батальйону) відповідає за організацію і якість надання медичної допомоги, обстеження і лікування хворих, стан лікувально-діагностичної роботи в медичному пункті; підтримання внутрішнього порядку в лікувально-діагностичних відділеннях (кабінетах) та інших підрозділах медичного пункту, а також у лазареті; бойову і спеціальну підготовку, виховання, військову і трудову дисципліну особового складу медичного пункту; стан і збереження техніки, медичного майна та інших матеріальних цінностей; матеріально-технічне і побутове забезпечення медичного пункту.

Начальник медичного пункту бригади безпосередньо підпорядковується начальникові медичної служби бригади (полку, окремого батальйону, батальйону), він є прямим начальником особового складу медичного пункту. На час відсутності начальника медичної служби начальник медичного пункту виконує його обов'язки.

Начальник медичного пункту бригади (полку, окремого батальйону, батальйону) зобов'язаний: розробляти, організувати та контролювати проведення заходів щодо набуття спроможності медичного пункту до роботи в екстремальних умовах мирного та воєнного часу;

керувати лікувально-діагностичною роботою в медичному пункті, розробляти заходи щодо її постійного вдосконалення, контролювати своєчасність, повноту та якість обстеження, лікування хворих і наглядя за ними;

здійснювати керівництво підготовкою та вихованням особового складу медичного пункту, особисто проводити заняття з лікарями та середнім медичним персоналом з підвищення їх професійного рівня;

дотримуватися правил деонтології і лікарської етики та вимагати цього від підлеглих;

надавати командиром підрозділів допомогу з проведення військово-медичної підготовки, організувати проведення інструкторсько-методичних занять з інструкторами з тактичної медицини (санітарними інструкторами) з організації навчання військовослужбовців прийомом надання домедичної допомоги в порядку само- і взаємодопомоги, а також заходам щодо попередження інфекційних захворювань, особистої та колективної гігієни, здорового способу життя;

установлювати і підтримувати розпорядок дня та статутний порядок у медичному пункті;

у встановленому порядку доповідати безпосередньому начальникові про надзвичайні випадки в медичному пункті, наявність значної кількості хворих з однорідними хворобами і хворих з ознаками насильства або отруєння та про медичні помилки, допущені в медичному пункті;

забезпечувати надання екстреної медичної допомоги та стабілізації стану хворого, що проводиться терміново у разі гострого захворювання (поранення, травми, отруєння);

особисто володіти прийомами надання екстреної медичної допомоги і стабілізації стану хворого та навчати їм підлеглих;

якісно проводити медичний огляд та обстеження особового складу в медичному пункті, особисто проводити амбулаторний прийом, забезпечувати стаціонарне обстеження і лікування хворих у лазареті медичного пункту до 14 діб;

організувати стаціонарне лікування в лазареті медичного пункту нетранспортувальних хворих (поранених, травмованих, отруєних) до поліпшення їх стану і переведення в лікувально-профілактичний заклад;

забезпечувати тимчасово ізоляцію інфекційних хворих, а також осіб з підозрою на інфекційне захворювання до направлення їх у лікувально-профілактичний заклад;

проводити відновлювальне лікування в медичному пункті військовослужбовців після виписки їх з госпіталю відповідно до висновків медичних працівників (фахівців);

організувати направлення і транспортування в госпіталі хворих, які потребують госпітального обстеження і лікування, проведення консультацій у медичних працівників (фахівців) лікувально-профілактичних закладів;

брати участь у плануванні та проводити диспансеризацію військовослужбовців військової частини з метою раннього виявлення хворих у підрозділах; виявляти осіб, які потребують санаторно-курортного лікування;

здійснювати медичний контроль за станом здоров'я військовослужбовців, які заступають у

варту (проводити опитування щодо скарг і огляд безпосередньо перед заступанням у варту);

здійснювати санітарний нагляд за транспортними засобами, виділеними для перевезення особового складу, екіпіруванням, організацією харчування, водопостачання, розміщення, відпочинку військовослужбовців під час військових перевезень, а також за районами очікування, завантаження і розвантаження особового складу;

організувати медичне оснащення та забезпечувати санітарний стан кімнати особистої гігієни і профілактики гінекологічних захворювань для жінок-військовослужбовців;

брати участь у проведенні заходів військово-медичної підготовки особового складу, пропаганди гігієнічних знань, здорового способу життя;

брати участь у розробленні режиму харчування і складанні розкладок продуктів; здійснювати систематичний медичний контроль за якістю харчування особового складу та якістю води, що ним вживається;

вести постійне медичне спостереження за особами з хронічними захворюваннями, надавати командирам підрозділів рекомендації щодо зміцнення їх здоров'я і контролювати їх виконання;

брати участь у розробленні та здійсненні комплексу санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів;

аналізувати стан захворюваності серед особового складу батальйону, щотижня доповідати безпосередньому командирів (начальникові) про результати аналізу з пропозиціями щодо запобігання захворюванням і поліпшення санітарного стану особового складу та об'єктів батальйону, негайно — про інфекційні захворювання або випадки, які можуть позначитися на санітарно-епідемічному стані батальйону, про кожен випадок госпіталізації військовослужбовців, зумовленої травмуванням (отруєнням);

визначати потребу та організувати забезпечення медичного пункту лікарськими засобами і медичним майном, а також речовим майном, пально-мастильними матеріалами та іншими видами матеріального забезпечення;

організувати накопичення та зберігання запасів медичного майна на особливий період, утримання його в постійній готовності до видачі і використання за призначенням;

організувати ведення обліку, зберігання і належне використання медичного майна і техніки в медичному пункті, не рідше ніж двічі на рік проводити їх перевірку, а перевірку наявності отруйних речовин і наркотичних засобів (психотропних речовин) — не рідше ніж один раз на місяць, не допускати їх використання не за призначенням;

організувати технічне і метрологічне забезпечення майна та техніки медичного пункту;

організувати здійснення заходів щодо ліцензування провадження господарської діяльності з медичної практики медичного пункту батальйону;

брати участь у проведенні щорічного оцінювання військовослужбовців медичного пункту та надавати пропозиції начальникові медичної служби щодо зарахування медичних працівників (фахівців) до резерву кандидатів для просування по службі.

Начальник медичної служби батальйону (дивізіону, окремої роти) — фельдшер

110². Начальник медичної служби батальйону (дивізіону, окремої роти) — фельдшер відповідає за організацію медичного забезпечення батальйону, проведення профілактичних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів у батальйоні, своєчасне виявлення та надання необхідної медичної допомоги хворим (пораненим, травмованим, отруєним).

Начальник медичної служби батальйону — фельдшер підпорядковується командирів батальйону і є прямим начальником особового складу медичної служби батальйону.

На доповнення вимог, зазначених у статтях 82-84 цього Статуту, начальник медичної служби батальйону — фельдшер зобов'язаний:

надавати медичну допомогу військовослужбовцям у разі хвороби (поранення, травмування, отруєння) під час проведення занять, ремонтних та господарських робіт;

дотримуватися правил деонтології і лікарської етики та вимагати цього від підлеглих;

володіти прийомами надання екстреної медичної допомоги та стабілізації стану хворого, що проводиться терміново у разі гострого захворювання (поранення, травми, отруєння);

здійснювати постійний контроль за станом здоров'я та фізичного розвитку військовослужбовців батальйону;

брати участь у проведенні медичних оглядів особового складу підрозділів батальйону;

контролювати своєчасне і повне доведення до кожного військовослужбовця встановлених норм забезпечення;

здійснювати медичний контроль за якістю приготування їжі, а також за станом джерел водопостачання в районі розташування батальйону та забезпеченням водою особового складу;

організувати виконання санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів у батальйоні;

вимагати від військовослужбовців батальйону дотримання правил особистої та колективної гігієни, здорового способу життя;

отримувати медичне майно і лікарські засоби для комплектування сумок санітарів, санітарних інструкторів та аптечок індивідуальних, видавати індивідуальні засоби медичного захисту, домедичної допомоги та профілактики інструкторам з тактичної медицини рот; періодично контролювати укомплектованість сумок та аптечок;

проводити регулярні інструкторсько-методичні заняття з інструкторами з тактичної медицини рот, санітарами взводів та стрільцями-санітарами відділень з організації навчання військовослужбовців прийомом надання домедичної допомоги в порядку само- і взаємодопомоги, а також заходами щодо попередження інфекційних захворювань;

організувати загартовування військовослужбовців батальйону з використанням водних, соляних та повітряних процедур у поєднанні із заняттями з фізичної підготовки і спорту;

надавати пропозиції командирів батальйону щодо виконання правил техніки безпеки, виробничої санітарії та інших вимог щодо охорони праці під час проведення занять, ремонтних та господарських робіт»;

78) у статті 112:

в абзаці третьому слова «офіцерами, прапорщиками (мічманами) і сержантами (старшинами)» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

абзаци п'ятий і шостий викласти в такій редакції:

«досконало знати і вміло володіти всіма видами зброї і техніки роти, правильно їх зберігати, використовувати та особисто перевіряти їх наявність, утримання та особову готовність, проводити планові та позапланові (раптові) перевірки наявності та стану озброєння, боеприпасів, бойової та

іншої техніки, пально-мастильних матеріалів та майна роти;

перевіряти знання і практичні навички військовослужбовців роти (корабля»);

в абзаці дев'ятому слова «солдатів, сержантів (старшин) і» замінити словами «військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу та»;

в абзаці десятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості», а слова «індивідуально-виховну» — словом «індивідуально-виховну»;

абзац двадцять третій викласти в такій редакції:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах рядового, сержантського (старшинського) складу та вступу до вищих військових навчальних закладів»;

в абзаці двадцять четвертому слова «солдатів, сержантів (старшин)» замінити словами «військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу», а слова «на конкурсній основі» виключити;

доповнити частиною другою такого змісту: «Крім того, командир окремої роти зобов'язаний:

проводити контрольні заняття з підрозділами після закінчення їх бойового злагодження;

організувати охорону роти, контроль за несенням служби, не менше ніж один раз на тиждень особисто перевіряти стан її несення;

затверджувати розкладку продуктів на тиждень, організувати щоденний контроль за якістю приготування та повнотою видачі їжі для особового складу, особисто перевіряти не менше ніж один раз на тиждень якість приготування їжі;

забезпечувати збереження коштів під час доставлення їх до роти;

для доставлення коштів надавати транспорт і озброєну охорону;

забезпечувати правильне утримання та експлуатацію житлового фонду та інших споруд на території роти, а також їх пожежну безпеку;

вживати заходів для охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів у місці розташування роти під час проведення заходів з бойової підготовки, повсякденної діяльності»;

79) після підрозділу «Командир роти (корабля 4 рангу)» доповнити новим підрозділом такого змісту:

«Головний сержант роти (батареї)

112¹. Головний сержант роти (батареї) (далі — головний сержант роти) в мирний і воєнний час відповідає за надання командирів роти інформації та пропозицій з питань професійного розвитку, просування по службі та з інших питань проходження військової служби військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу роти, їх навчання і виховання, військової дисципліни, організації правильного зберігання і експлуатації озброєння, техніки та іншого майна роти, підтримання внутрішнього порядку в підрозділі, правильне несення служби добовим нарядом роти.

Головний сержант роти підпорядковується командирів роти та є прямим начальником військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу роти.

112². Головний сержант роти зобов'язаний: організувати роботу сержантського (старшинського) складу з підтримання бойової готовності особового складу, озброєння і техніки роти; знати тактику дій роти в різних видах бою, досконало знати і вміло володіти всіма видами озброєння і техніки роти;

постійно підтримувати високий рівень професійних знань, вмінь та навичок, працювати над їх удосконаленням;

знати, дотримуватися особисто та вимагати від підлеглого особового складу неухильного дотримання норм міжнародного гуманітарного права;

знати керівні документи з бойової підготовки, вимагати виконання їх вимог сержантами (старшинами), надавати пропозиції командирів роти щодо планування, організації, проведення заходів із бойової підготовки та заходів з професійного розвитку сержантського (старшинського) складу роти, вдосконалення їх методичної підготовки, брати участь у складанні розкладу занять роти на тиждень»;

організувати проведення сержантським (старшинським) складом занять із бойової підготовки особового складу роти, контролювати та координувати проведення ними занять, надавати методичну та практичну допомогу, вести облік професійної підготовки військовослужбовців сержантського (старшинського) складу роти;

безпосередньо проводити показів, інструкторсько-методичні та контрольні заняття із сержантським (старшинським) складом роти;

надавати допомогу сержантському (старшинському) складу в організації роботи з особовим складом, вимагати ефективного виконання покладених на них обов'язків;

довідати командирів роти стосовно проблемних питань проходження військової служби військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу роти, здійснювати через сержанта із матеріального забезпечення (старшин) роти організацію їх всебічного забезпечення; здійснювати контроль за додержанням військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу військової дисципліни, виконанням ними правил носіння військової форми одягу, доповідати командирів роти про застосовані ним заохочення і накладені на військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу стягнення;

стежити за виконанням розпорядку дня в підрозділі, вживати заходів для запобігання вчиненню правопорушень військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу роти;

негайно доповідати командирів роти та головному сержанту баталь

вслужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу роти, їх фізичної тренуваності та загартуваності;

проводити роботу з підтримання на належному рівні морально-психологічного стану військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу роти, працювати над згуртуванням військового колективу, сприяти формуванню в особового складу почуття взаємоповаги і взаємодовіри, відповідальності за успішні дії підрозділу; виховувати поважне ставлення військовослужбовців сержантського (старшинського) складу роти до їх належності до професійного сержантського корпусу Збройних Сил України, працювати над вдосконаленням їх лідерських якостей;

проводити індивідуально-виховну роботу з військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу, визначати завдання сержантам (старшинам) підрозділів роти щодо проведення індивідуально-виховної роботи з окремими військовослужбовцями, які потребують додаткової уваги;

стежити за правильним зберіганням і експлуатацією озброєння, техніки та іншого майна роти, не менше ніж раз на місяць особисто проводити їх огляд та перевірку наявності;

надавати допомогу головному сержантам підрозділів роти в підготовці особового складу, озброєння, техніки до занять (навчань), виконання завдань за призначенням;

організувати збір, аналіз та узагальнення досвіду, отриманого особовим складом під час виконання завдань за призначенням, його подальше використання з метою підвищення ефективності виконання покладених на роту завдань, збереження життя і здоров'я особового складу;

вимагати дотримання військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу роти заходів безпеки на заняттях (стрільбах, навчаннях) та під час ремонтних та господарських робіт;

розподіляти наряди на службу між підрозділами роти, особисто визначати черговість нарядів сержантів (старшин), вести лист нарядів військовослужбовців сержантського (старшинського) складу роти, перевіряти правильність ведення листів нарядів у підрозділах;

організувати і контролювати підготовку військовослужбовців роти до несення служби в добовому наряді, інструктувати їх та своєчасно направляти на розвід, перевіряти хід несення служби особами добового наряду роти;

стежити за підтриманням внутрішнього порядку в роті, організувати утримання в чистоті та порядку приміщень роти і ділянки території, закріпленої за нею;

проводити роботу з перспективного планування підготовки (навчання) та просування по службі військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу роти, надавати командирів роти пропозиції стосовно їх направлення на навчальні курси та призначення на посади;

брати участь у проведенні щорічного оцінювання військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу та погоджувати оцінні картки сержантів (старшин) роти, надавати пропозиції командирів роти щодо зарахування військовослужбовців до резерву кандидатів для просування по службі;

один раз на місяць звіряти дані ротного обліку особового складу з обліковими даними військової частини;

надавати рекомендації командирам підрозділів роти щодо організації роботи із сержантським (старшинським) складом;

щотижня проводити підбиття підсумків із сержантським (старшинським) складом роти з питань бойової підготовки, стану служби військ та військової дисципліни, про результати та пропозиції доповідати командирів роти і головному сержанту батальйону;

брати участь у роботі з присвоєння чергових військових звань, класної кваліфікації військовослужбовцям рядового і сержантського (старшинського) складу роти»;

80) в абзаці четвертому статті 114 слова «прапорщиками, сержантами» замінити словами «військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу»;

81) назву підрозділу «Заступник командира роти з виховної роботи» викласти в такій редакції: «Заступник командира роти з морально-психологічного забезпечення»;

82) у статті 115: у частині першій слова «організацію і проведення виховної роботи» та «за гуманітарну підготовку, інформаційну і культурно-виховну роботу, дозволяла військовослужбовцям, за їх соціальний захист» замінити відповідно словами «організацію і проведення заходів з морально-психологічного забезпечення» та «за національно-патріотичну підготовку та інформаційну роботу, організацію дозволяла військовослужбовцям роти, їх соціальний захист»;

у другому реченні частини другої слова «У виховній роботі з особовим складом» замінити словами «У заходах з морально-психологічного забезпечення»;

у тексті статті слова «з виховної роботи» замінити словами «з морально-психологічного забезпечення»;

83) у статті 116:

в абзаці другому слова «планувати виховну роботу» замінити словами «планувати заходи з морально-психологічного забезпечення»;

абзац п'ятий після слова «своєї» доповнити словом «військової»;

абзаці дев'ятому, десятому та дванадцятим викласти в такій редакції:

«знати ділові та морально-психологічні якості кожного військовослужбовця офіцерського, сержантського (старшинського) складу роти;

організувати проведення навчально-виховних заходів з офіцерами роти, проводити з ними заняття з воєнної педагогіки і психології, особисто навчати їх практиці роботи з особовим складом, надавати необхідну методичну допомогу»;

«здійснювати заходи щодо психологічної підготовки особового складу до дій в екстремальних умовах мирного і воєнного часу, захисту від інформаційно-психологічного впливу противника»;

в абзаці тринадцятому слова «виховну роботу» замінити словами «заходи з морально-психологічного забезпечення»;

абзац п'ятнадцятий викласти в такій редакції: «організувати і проводити заходи з культурологічної роботи та дозволяти особового складу роти та членів їх сімей»;

в абзаці вісімнадцятому слова «виховної роботи» замінити словами «морально-психологічного забезпечення»;

в абзаці дев'ятнадцятому слова «разом з командиром роти організувати та проводити культурно-масову та спортивну роботу з особовим складом, керувати художньою самодіяльністю роти» замінити словами «організувати і проводити

заходи з культурологічної роботи та дозволяти особового складу роти та членів їх сімей»;

в абзаці двадцятим слова «виховної роботи» замінити словами «заходів з морально-психологічного забезпечення»;

у тексті статті слова «з виховної роботи» замінити словами «з морально-психологічного забезпечення»;

84) в абзаці четвертому статті 118 слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

85) після підрозділу «Заступник командира роти з озброєння (технічної частини, старший технік)» доповнити новими підрозділами такого змісту:

«Сержант-інструктор (старшина-інструктор) навчальної роти (навчальної батареї)

118¹. Сержант-інструктор (старшина-інструктор) навчальної роти (навчальної батареї) (далі — сержант-інструктор) у мирний і воєнний час відповідає за якість проведення занять та повноту виконання навчальних програм інструкторами навчальної роти, надання командирів навчальної роти інформації та пропозицій з питань професійного розвитку, просування по службі та з інших питань проходження військової служби військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу навчальної роти, їх навчання і виховання, військової дисципліни, організації правильного зберігання і експлуатації озброєння, техніки та іншого майна навчальної роти, підтримання внутрішнього порядку в підрозділі, правильне несення служби добовим нарядом навчальної роти.

Сержант-інструктор навчальної роти підпорядковується командирів навчальної роти та є прямим начальником військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу навчальної роти.

118². Сержант-інструктор навчальної роти зобов'язаний:

знати основи тактики дій підрозділів свого роду військ та виду Збройних Сил України в різних видах бою за напрямом підготовки, досконало знати і вміло володіти основними видами озброєння і техніки навчальної роти, на яких проводиться навчання особового складу;

постійно підтримувати високий рівень професійних знань, умінь та навичок, працювати над їх удосконаленням;

знати керівні документи з бойової підготовки, дотримуватися їх особисто та вимагати дотримання сержантським (старшинським) складом навчальної роти, надавати командирів навчальної роти пропозиції щодо планування, організації та проведення занять за предметами навчання, заходів з удосконалення методичної майстерності інструкторів підрозділу, брати участь у складанні розкладу занять навчальної роти на тиждень»;

організувати проведення інструкторським складом навчальної роти занять відповідно до навчальних програм курсів, контролювати та координувати їх проведення, надавати методичну та практичну допомогу, вести облік професійної підготовки інструкторського складу навчальної роти;

безпосередньо проводити показові та інструкторсько-методичні заняття з інструкторським складом навчальної роти, брати участь у проведенні практичних, теоретичних та контрольних занять з особовим складом, який проходить навчання»;

доповідати командирів навчальної роти стосовно проблемних питань проходження військової служби військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу, проходження навчання перемінним особовим складом, здійснювати через сержанта із матеріального забезпечення (старшину) навчальної роти організацію їх всебічного забезпечення;

здійснювати контроль за додержанням військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу військової дисципліни, виконанням ними правил носіння військової форми одягу, доповідати командирів навчальної роти про застосовані ним заохочення і накладені на військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу стягнення»;

стежити за виконанням розпорядку дня в підрозділі, вживати заходів для запобігання вчиненню правопорушень військовослужбовцями навчальної роти;

негайно доповідати командирів навчальної роти та головному сержанту навчальної батальйону про надзвичайні події в навчальній роті, факти порушення військової дисципліни, випадки втрати чи несправності озброєння, техніки та інших матеріальних засобів;

постійно працювати над удосконаленням особистого стилю роботи та керівництва, підвищенням методичної майстерності, бути взірцем для особового складу навчальної роти щодо виконання службових обов'язків»;

знати військовоє звання, прізвище, ім'я та по батькові сержантів (старшин), їх дату народження, віросповідання, ділові та морально-психологічні якості, захоплення, рід занять перед військовою службою, родинний стан, успіхи і недоліки у службі»;

піклуватися про підлеглих, ставитися до них з повагою, не принижувати їх честі та гідності, знати потреби військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу, порушувати перед командиром навчальної роти та головним сержантом навчального батальйону питання про задоволення цих потреб»;

організувати спортивно-масову роботу в підрозділі та заходи із зміцнення здоров'я рядового і сержантського (старшинського) складу навчальної роти, його фізичної тренуваності та загартуваності»;

проводити роботу з підтримання на належному рівні морально-психологічного стану військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу навчальної роти, працювати над згуртуванням військового колективу, сприяти формуванню в особового складу почуття взаємоповаги і взаємодовіри, відповідальності за стан справ у підрозділі;

виховувати поважне ставлення військовослужбовців сержантського (старшинського) складу навчальної роти до їх належності до професійного сержантського корпусу Збройних Сил України, працювати над удосконаленням їх лідерських якостей»;

проводити індивідуально-виховну роботу з військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу, визначати завдання сержантам (старшинам) щодо проведення індивідуально-виховної роботи з окремими військовослужбовцями, які потребують додаткової уваги;

стежити за правильним зберіганням і експлуатацією озброєння, техніки та іншого майна навчальної роти, не менше ніж раз на місяць особисто проводити їх огляд та перевірку наявності, проводити заходи з удосконалення навчально-матеріальної бази підрозділу;

надавати допомогу інструкторам підрозділів

навчальної роти в підготовці особового складу, озброєння, техніки до занять»;

вимагати дотримання військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу навчальної роти заходів безпеки на заняттях (стрільбах, навчаннях), під час ремонтних та господарських робіт»;

розподіляти наряди на службу між підрозділами навчальної роти, особисто визначати черговість нарядів сержантів (старшин), вести лист нарядів військовослужбовців сержантського (старшинського) складу навчальної роти, перевіряти правильність ведення листів нарядів у підрозділах; організувати і контролювати підготовку військовослужбовців навчальної роти до несення служби в добовому наряді, інструктувати їх та своєчасно направляти на розвід, перевіряти хід несення служби особами добового наряду навчальної роти»;

стежити за підтриманням внутрішнього порядку в навчальній роті, організувати утримання в чистоті та порядку приміщень і ділянки території, закріпленої за нею»;

проводити роботу з перспективного планування підготовки (навчання) та просування по службі військовослужбовців сержантського (старшинського) складу навчальної роти, надавати командирів навчальної роти пропозиції стосовно їх направлення на навчальні курси та призначення їх на посади»;

брати участь у проведенні щорічного оцінювання військовослужбовців сержантського (старшинського) складу та погоджувати оцінні картки сержантів (старшин), надавати командирів навчальної роти пропозиції щодо зарахування військовослужбовців до резерву кандидатів для просування по службі»;

один раз на місяць звіряти дані ротного обліку особового складу з обліковими даними військової частини»;

надавати рекомендації командирам підрозділів навчальної роти щодо організації роботи із сержантським (старшинським) складом»;

щотижня проводити підбиття підсумків із сержантським (старшинським) складом навчальної роти з питань організації і проведення занять, стану служби військ та військової дисципліни, про результати та пропозиції доповідати командирів навчальної роти і головному сержанту навчального батальйону»;

брати участь у роботі з присвоєння чергових військових звань, класної кваліфікації військовослужбовцям сержантського (старшинського) складу навчальної роти»;

організувати проведення зворотного оцінювання особовим складом, який проходить підготовку, повноту виконання навчальних програм»;

складати після закінчення навчання службові характеристики військовослужбовців сержантського (старшинського) складу, які пройшли навчання, з рекомендаціями щодо їх подальшого використання на військовій службі»;

організувати направлення до військових частин, до яких убувають військовослужбовці після проходження навчання, листів щодо проведення командирів підрозділів їх оцінювання та надання до навчальної роти відгуків і пропозицій».

Інструктор із тактичної медицини роти (батареї)

118³. Інструктор із тактичної медицини роти (батареї) (далі — інструктор із тактичної медицини роти) відповідає за своєчасне виявлення хворих, надання домедичної допомоги військовослужбовцям у разі їх поранення (травмування, отруєння), проведення санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів у роті (батареї)».

Інструктор із тактичної медицини роти підпорядковується командирів роти і є прямим начальником для санітарів та стрільців-санітарів підрозділів роти.

118⁴. Інструктор із тактичної медицини роти зобов'язаний:

здійснювати постійний контроль за станом здоров'я та фізичного розвитку військовослужбовців роти»;

надавати домедичну допомогу військовослужбовцям у разі їх поранення (травмування, отруєння) під час проведення занять, ремонтних та господарських робіт»;

дотримуватися правил деонтології і лікарської етики та вимагати цього від підлеглих»;

володіти прийомами надання екстреної медичної допомоги та стабілізації стану хворого, що проводиться терміново у разі гострого захворювання (поранення, травми, отруєння)»;

регулярно проводити медичні огляди особового складу роти; супроводжувати особовий склад роти, який направляється до медичного пункту на медичний огляд»;

організувати проведення санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів у роті»;

вимагати від військовослужбовців роти дотримання правил особистої та колективної гігієни, здорового способу життя»;

отримувати медичне майно і видавати індивідуальні засоби надання домедичної допомоги та профілактики особовому складу роти»;

навчати особовий склад роти прийомів надання домедичної допомоги в порядку само- і взаємодопомоги»;

організувати загартування військовослужбовців роти з використанням водних, сонячних та повітряних процедур у поєднанні із заняттями з фізичної підготовки і спорту»;

надавати командирів роти пропозиції щодо виконання правил техніки безпеки, виробничої санітарії та інших вимог щодо охорони праці під час проведення занять, ремонтних та господарських робіт»;

86) у статті 120:

в абзаці сьомому слова «солдатів, сержантів (старшин)» замінити словами «військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу та»»;

в абзаці восьмому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснювати добір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом на посадах військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

в абзаці дев'ятому слова «якості та морально-психологічний стан» замінити словами «та морально-психологічні якості»;

вослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу стягнення;

забезпечувати виконання розпорядку дня особовим складом підрозділу, вживати заходів для запобігання вчиненню правопорушень військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу взводу;

негайно доповідати командирів взводу та головному сержантові роти про надзвичайні події у взводі, факти порушення військової дисципліни, випадки втрати чи несправності озброєння, техніки та інших матеріальних засобів;

постійно працювати над удосконаленням особистого стилю роботи та керівництва, бути взірцем для особового складу взводу щодо виконання службових обов'язків;

знати військоове звання, прізвище, ім'я та по батькові військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу взводу, їх дату народження, віросповідання, ділові та морально-психологічні якості, захоплення, рід занять до військової служби, родинний стан, успіхи і недоліки у службі;

підкуватися про підлеглих, ставитися до них із повагою, не принижувати їх честі та гідності, знати потреби військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу, порушувати перед командиром взводу та головним сержантом роти питання про задоволення цих потреб;

організувати здійснення заходів щодо зміцнення здоров'я військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу взводу, їх фізичної тренованості та загартованості, своєчасно доповідати командирів взводу та головному сержантові роти про захворювання військовослужбовців та організувати їх направлення до медичного підрозділу;

підтримувати на належному рівні морально-психологічний стан військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу взводу, працювати над згуртуванням військового колективу, сприяти формуванню в особового складу почуття взаємоповаги і взаємодовіри, відповідальності за успішні дії підрозділу;

виховувати поважне ставлення військовослужбовців сержантського (старшинського) складу взводу до їх належності до професійного сержантського корпусу Збройних Сил України, працювати над удосконаленням їх лідерських якостей, формувати в них професійні навички керівництва особовим складом та управління підпорядкованими підрозділами;

проводити індивідуально-виховну роботу з військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу, визначати завдання сержантам (старшинам) щодо проведення індивідуально-виховної роботи з окремими військовослужбовцями, які потребують додаткової уваги;

стежити за правильним зберіганням і експлуатацією озброєння, техніки та іншого майна взводу, їх наявністю та утриманням у належному стані, за правильним припасуванням військовослужбовцями спорядження і екіпірування та його обслуговуванням, не менше ніж раз на тиждень особисто проводити їх огляд та перевірку наявності, виховувати в особового складу дбайливе ставлення до них;

організувати та безпосередньо проводити підготовку особового складу, озброєння, техніки взводу до занять (навчань), виконання завдань за призначенням;

контролювати наявність озброєння і техніки протягом занять (навчань), виконання завдань за призначенням, доповідати командирів взводу щодо втрат серед особового складу, втрат та пошкодження озброєння і техніки, потреби в їх евакуації та поповненні (відновленні);

перевіряти наявність особового складу та наявність, стан і комплектність озброєння, техніки, боеприпасів, навчально-тренувальних, імітаційних і бойових засобів, іншого майна після закінчення занять (навчань), виконання завдань за призначенням, організувати технічне обслуговування озброєння і техніки, чищення зброї і шанцевого інструменту, поповнення боеприпасів та інших матеріально-технічних засобів;

проводити збір та надання командирів взводу і головному сержантові роти інформації про досвід, отриманий особовим складом під час виконання завдань за призначенням, організувати його подальше використання за метою підвищення ефективності виконання покладених на взвод завдань, збереження життя і здоров'я особового складу;

стежити за дотриманням військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу взводу заходів з безпеки на заняттях (стрільбах, навчаннях), під час ремонтних та господарських робіт, перевіряти, щоб після занять, стрільб, навчань у підлеглих не залишилося боеприпасів, гранат, запалів, вибухових речовин;

призначати військовослужбовців рядового складу у наряди, вести лист нарядів взводу; забезпечувати підготовку військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу взводу до несення служби в добовому наряді та своєчасно направляти їх на інструктаж до головного сержанта роти;

забезпечувати утримання в чистоті та порядку приміщень взводу і ділянки території, закріпленої за ним;

надавати командирів взводу та головному сержантові роти пропозиції щодо планування підготовки (навчання) та просування по службі військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу взводу;

брати участь у проведенні щорічного оцінювання військовослужбовців рядового складу та погоджувати їх оцінки картки, надавати командирів взводу пропозиції щодо зарахування військовослужбовців рядового складу до резерву кандидатів для просування по службі;

вести облік особового складу, озброєння, техніки та майна взводу;

щодня проводити підбиття підсумків із сержантським (старшинським) складом взводу з питань бойової підготовки, стану служби військ, військової дисципліни та внутрішнього порядку;

постійно знати наявність особового складу взводу та місце його перебування; залишаючись за командира взводу, виконувати його обов'язки»;

91) після підрозділу «Заступник командира взводу» доповнити новим підрозділом такого змісту:

«Інструктор (старший інструктор, сержант-інструктор) навчального взводу

1241. Інструктор (старший інструктор, сержант-інструктор) навчального взводу (далі — інструктор навчального взводу) в мирний і воєнний час відповідає за якість проведення занять та ефективність навчання особового складу інструкторами навчального взводу, навчання і виховання військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу, їх військової дисципліни, охайний зовнішній вигляд, фізичну підготовку,

правильне зберігання і експлуатацію озброєння, техніки та іншого майна взводу, внутрішній порядок у підрозділі, правильне несення служби військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу в добовому наряді.

Інструктор навчального взводу підпорядковується командирів навчального взводу та є прямим начальником військовослужбовців сержантського (старшинського) складу навчального взводу та особового складу, який проходить навчання.

1242. Інструктор навчального взводу зобов'язаний:

знати основи тактики дій підрозділів виду Збройних Сил України в різних видах бою за напрямом підготовки, досконало знати і вміло володіти основними видами озброєння і техніки навчального взводу, на яких проводиться навчання особового складу;

постійно підтримувати високий рівень професійних знань, умінь та навичок, працювати над їх вдосконаленням;

знати керівні документи з бойової підготовки, забезпечувати виконання їх вимог військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу навчального взводу, надавати командирів навчального взводу пропозиції щодо планування, організації, проведення занять за предметами навчання, заходів із підвищення ефективності підготовки особового складу, вдосконалення навчальних програм та методичної підготовки сержантів (старшин) підрозділу;

організувати проведення військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу занять за предметами навчання, контролювати їх проведення, надавати методичну та практичну допомогу, організувати заходи з удосконалення методичної майстерності сержантів (старшин), вести облік професійної підготовки військовослужбовців сержантського (старшинського) складу навчального взводу;

безпосередньо проводити заняття із сержантським (старшинським) складом навчального взводу та з особовим складом, який проходить навчання, забезпечувати повноту виконання навчальних програм;

вживати необхідних заходів для якісного засвоєння особовим складом, який проходить підготовку, навчального матеріалу, об'єктивно оцінювати його знання, вміння та навички, працювати над їх підвищенням, у разі потреби визначати завдання сержантам (старшинам) щодо проведення індивідуальних занять за предметами підготовки з окремими військовослужбовцями; особисто проводити додаткові заняття та консультації з військовослужбовцями, які не в повному обсязі засвоюють програму навчання, організувати методичне та технічне забезпечення самостійної підготовки військовослужбовців;

довповідати командирів навчального взводу стосовно проблемних питань проходження військової служби військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу, проходження навчання перемінним особовим складом, надавати сержантові з матеріального забезпечення (старшини) навчальної роти заявки щодо їх всебічного забезпечення;

здійснювати контроль за дотриманням військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу військової дисципліни, виконанням ними правил носіння військової форми одягу, доповідати командирів навчального взводу про застосовані ним заохочення і накладені на військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу стягнення;

забезпечувати виконання розпорядку дня особовим складом підрозділу, вживати заходів для запобігання вчиненню правопорушень військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу навчального взводу;

негайно доповідати командирів навчального взводу та сержантові-інструкторові навчальної роти про надзвичайні події в навчальному взводі, факти порушення військової дисципліни, випадки втрати чи несправності озброєння, техніки та інших матеріальних засобів;

постійно працювати над удосконаленням особистого стилю роботи та керівництва, підвищення методичної майстерності, бути взірцем для особового складу навчального взводу щодо виконання службових обов'язків;

знати військоове звання, прізвище, ім'я та по батькові військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу навчального взводу, їх дату народження, віросповідання, ділові та морально-психологічні якості, захоплення, рід занять перед військовою службою, родинний стан, успіхи і недоліки у службі;

підкуватися про підлеглих, ставитися до них із повагою, не принижувати їх честі та гідності, знати і вникати в потреби військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу, порушувати перед командиром навчального взводу та сержантом-інструктором навчальної роти питання про задоволення цих потреб;

організувати здійснення заходів із зміцнення здоров'я військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу навчального взводу, їх фізичної тренованості та загартованості, своєчасно доповідати командирів навчального взводу та сержантові-інструкторові навчальної роти про захворювання військовослужбовців та організувати їх направлення до медичного підрозділу;

підтримувати на належному рівні морально-психологічний стан військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу навчального взводу, працювати над згуртуванням військового колективу, сприяти формуванню в особового складу почуття взаємоповаги і взаємодовіри, відповідальності за стан справ у підрозділі;

виховувати поважне ставлення військовослужбовців сержантського (старшинського) складу взводу до їх належності до професійного сержантського корпусу Збройних Сил України, працювати над удосконаленням їх лідерських якостей;

проводити індивідуально-виховну роботу з військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу, визначати завдання сержантам (старшинам) щодо проведення індивідуально-виховної роботи з окремими військовослужбовцями, які потребують додаткової уваги;

стежити за правильним зберіганням і експлуатацією озброєння, техніки та іншого майна навчального взводу, їх наявністю та утриманням у належному стані, за правильним припасуванням військовослужбовцями спорядження і екіпірування та його обслуговуванням, не менше ніж раз на тиждень особисто проводити їх огляд та перевірку наявності, виховувати в особового складу дбайливе ставлення до них, вживати заходів з удосконалення та розширення навчально-матеріальної бази підрозділу;

організувати та безпосередньо проводити підготовку особового складу, озброєння, техніки, навчально-матеріальної бази та іншого майна нав-

чального взводу до занять (стрільб, навчань), контролювати їх наявність і стан протягом занять (стрільб, навчань);

перевіряти наявність особового складу та наявність, стан і комплектність озброєння, техніки, боеприпасів, навчально-тренувальних, імітаційних та бойових засобів, іншого майна після закінчення занять, організувати технічне обслуговування озброєння і техніки, чищення зброї і шанцевого інструменту, поповнення витратних матеріалів;

стежити за дотриманням військовослужбовцями рядового і сержантського (старшинського) складу навчального взводу заходів з безпеки на заняттях (стрільбах, навчаннях), під час ремонтних та господарських робіт, перевіряти, щоб після занять та стрільб у підлеглих не залишилося боеприпасів, гранат, запалів, вибухових речовин;

розподіляти наряди на службу між підрозділами навчального взводу, призначати особовий склад для несення служби в добовому наряді та вести листи нарядів військовослужбовців рядового складу;

забезпечувати підготовку військовослужбовців навчального взводу до несення служби в добовому наряді та своєчасно направляти їх на інструктаж до сержанта-інструктора навчальної роти;

забезпечувати утримання в чистоті та порядку приміщень навчального взводу і ділянки території, закріпленої за ним;

надавати командирів навчального взводу та сержантові-інструкторові навчального взводу пропозиції щодо планування підготовки (навчання) та просування по службі військовослужбовців сержантського (старшинського) складу навчального взводу та їх направлення на навчальні курси, призначення на посади;

вести облік особового складу, озброєння, техніки, навчально-матеріальної бази та майна навчального взводу;

щодня проводити підбиття підсумків з військовослужбовцями сержантського (старшинського) складу навчального взводу з питань організації і проведення занять, стану служби військ, військової дисципліни та внутрішнього порядку;

складати після закінчення навчання службові характеристики військовослужбовців рядового складу, які пройшли навчання, з рекомендаціями щодо їх подальшого використання на військовій службі;

постійно знати наявність особового складу, місце його перебування та чим він займається; виконувати у разі відсутності командира навчального взводу його обов'язки»;

92) статті 125 і 126 викласти в такій редакції:

«125. Командир відділення в мирний і воєнний час відповідає за успішне виконання відділенням завдань за призначенням, навчання і виховання військовослужбовців відділення, їх військової дисципліни, морально-психологічний стан, охайний зовнішній вигляд, строюву та фізичну підготовку, правильне зберігання, експлуатацію і утримання в належному стані озброєння, техніки та іншого майна відділення.

Командир відділення підпорядковується командирі взводу та головному сержантові взводу і є безпосереднім начальником особового складу відділення.

126. Командир відділення зобов'язаний:

підтримувати бойову готовність особового складу, озброєння і техніку відділення;

знати тактику дій відділення в різних видах бою, вміло командувати особовим складом під час виконання завдань за призначенням; досконало знати і вміло володіти всіма видами озброєння і техніки відділення;

постійно працювати над удосконаленням особистого рівня професійних знань, умінь та навичок за фахом;

знати, дотримуватися особисто та забезпечувати неухильне дотримання підлеглим особовим складом норм міжнародного гуманітарного права; знати керівні документи з бойової підготовки, надавати пропозиції головному сержантові взводу щодо планування, організації, проведення заходів із бойової підготовки та заходів з удосконалення рівня індивідуальної підготовки військовослужбовців відділення;

навчати і виховувати особовий склад відділення, безпосередньо проводити заняття з бойової підготовки, тренування, спрямовані на підвищення рівня індивідуальної підготовки військовослужбовців та рівня їх фізичної підготовленості;

довповідати головному сержантові взводу стосовно проблемних питань проходження військової служби особовим складом відділення, надавати заявки головному сержантові взводу щодо всебічного забезпечення військовослужбовців відділення;

забезпечувати додержання особовим складом відділення військової дисципліни, виконання правил носіння військової форми одягу, доповідати головному сержантові взводу про застосовані ним заохочення і накладені на військовослужбовців відділення стягнення;

забезпечувати виконання розпорядку дня особовим складом підрозділу, вживати заходів для запобігання вчиненню правопорушень військовослужбовцями відділення;

негайно доповідати командирів взводу та головному сержантові взводу про надзвичайні події у відділенні, факти порушення військової дисципліни, випадки втрати чи несправності озброєння, техніки та інших матеріальних засобів;

постійно працювати над удосконаленням особистого стилю роботи, бути взірцем для особового складу відділення щодо виконання службових обов'язків;

знати військоове звання, прізвище, ім'я та по батькові військовослужбовців відділення, їх дату народження, віросповідання, особисто-ділові та морально-психологічні якості, захоплення, рід занять до військової служби, родинний стан, успіхи і недоліки у службі;

підкуватися про підлеглих, ставитися до них із повагою, не принижувати їх честі та гідності, знати потреби військовослужбовців, порушувати перед командиром взводу та головним сержантом взводу питання про задоволення цих потреб;

організувати здійснення заходів із зміцнення здоров'я особового складу відділення, їх фізичної тренованості та загартованості, своєчасно доповідати головному сержантові взводу про захворювання військовослужбовців;

підтримувати на належному рівні морально-психологічний стан військовослужбовців відділення, сприяти формуванню в особового складу почуття взаємоповаги і взаємодовіри, відповідальності за успішні дії підрозділу;

виховувати поважне ставлення особового складу відділення до військової служби та свого військового фаху, розвивати в них патріотичні почуття та моральну готовність до захисту держави;

проводити індивідуально-виховну роботу з військовослужбовцями відділення;

забезпечувати правильне зберігання і експлуатацію озброєння, техніки та іншого майна відділення, стежити за їх наявністю та утриманням в

належному стані, за правильним припасуванням військовослужбовцями спорядження і екіпірування та його обслуговуванням, щодня проводити їх огляд, перевірку наявності та справності, виховувати в особового складу дбайливе ставлення до них;

проводити підготовку особового складу, озброєння, техніки та іншого майна відділення до занять (стрільб, навчань), виконання завдань за призначенням;

контролювати наявність озброєння і техніки протягом занять (навчань), виконання завдань за призначенням, доповідати командирів взводу та головному сержантові взводу щодо втрат серед особового складу, втрат та пошкодження озброєння і техніки, потреби в їх евакуації та поповненні (відновленні);

перевіряти наявність особового складу та наявність, стан і комплектність озброєння, техніки, боеприпасів, навчально-тренувальних, імітаційних та бойових засобів, іншого майна після закінчення занять (стрільб, навчань), виконання завдань за призначенням, проводити технічне обслуговування озброєння і техніки, чищення зброї і шанцевого інструменту, організувати поповнення боеприпасів та інших матеріально-технічних засобів;

здійснювати збір та надання головному сержантові взводу інформації про досвід, отриманий особовим складом під час виконання завдань за призначенням, використовувати його з метою підвищення ефективності виконання покладених на відділення завдань, збереження життя і здоров'я особового складу;

забезпечувати дотримання військовослужбовцями відділення правил безпеки під час користування зброєю і технікою, її обслуговування, заходів з безпеки на заняттях (стрільбах, навчаннях), під час ремонтних та господарських робіт, перевіряти, щоб після занять (стрільб, навчань) у підлеглих не залишилося боеприпасів, гранат, запалів, вибухових речовин;

надавати головному сержантові взводу пропозиції щодо призначення військовослужбовців відділення для несення служби в добовому наряді, своєчасно відправляти визначений особовий склад для підготовки до несення служби в добовому наряді;

підтримувати внутрішній порядок у відділенні, утримувати в чистоті та порядку приміщення і територію, закріплені за ним;

надавати головному сержантові взводу пропозиції щодо планування підготовки (навчання) та призначення на посади військовослужбовців відділення;

постійно знати наявність особового складу відділення, місце його перебування та чим він займається»;

93) підрозділ «Обов'язки солдата (матроса)» викласти в такій редакції:

«Загальні обов'язки військовослужбовців рядового складу

127. Солдат (матрос) (далі — солдат) у мирний і воєнний час відповідає за точне та вчасне виконання покладених на нього обов'язків і поставлених йому завдань, особисту бойову готовність, утримання своєї зброї та дорученої техніки у справному стані, збереження виданого йому майна.

Солдат підпорядковується командирів відділення.

128. Солдат зобов'язаний:

підтримувати на високому рівні особисту бойову готовність, досконало володіти закріпленою за ним зброєю і технікою, тримати їх завжди справними, чистими, готовими до бою;

знати тактику дій відділення в різних видах бою та вміло діяти в бою;

знати та неухильно дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права;

сумлінно вичитати військову справу, зразково виконувати свої службові обов'язки, засвоювати все, чого навчають командири (начальники), бути готовим до виконання завдань за призначенням;

постійно вдосконалювати свої знання за фахом, уміння та навички;

знати посади, військові звання і прізвища своїх безпосередніх та прямих начальників (до командира бригади включно);

додержуватися військової дисципліни, мати охайний зовнішній вигляд, додержуватися правил особистої та колективної гігієни;

бути хоробрим та ініціативним, не допускати негідних вчинків і стримувати від них інших військовослужбовців;

виконувати правила носіння військового одягу і взуття, своєчасно та акуратно їх лагодити, щоденно чистити і зберігати у визначених місцях;

виявляти повагу до командирів (начальників) і старших за військовим званням військовослужбовців, шанувати честь і гідність товаришів по службі, додержуватися правил військової ввічливості, поведінки та військового вітання;

повсякденно загартовувати себе, систематично вдосконалювати свою фізичну підготовку;

своєчасно доповідати командирів відділення про захворювання, надзвичайні події та факти порушення військової дисципліни, випадки втрати чи несправності озброєння, техніки та інших матеріальних засобів;

ретельно готуватися особисто, готувати зброю, техніку та інше майно до занять (стрільб, навчань), виконання завдань за призначенням, постійно стежити за їх наявністю і станом, своєчасно чистити зброю і шанцевий інструмент, проводити технічне обслуговування озброєння та техніки;

неухильно виконувати правила безпеки під час використання зброї, в роботі з технікою та в інших випадках, додержуватися правил пожежної безпеки;

виконувати розпорядок дня військової частини; точно, вчасно та сумлінно виконувати накази командирів (начальників);

у разі потреби відлучитися питати дозволу в командира відділення, а після повернення доповідати йому про перебування;

під час перебування поза розташуванням військової частини поводитися з гідністю і честю, не допускати порушень громадського порядку та негідних вчинків.

Старший солдат (старший матрос) є помічником командира відділення та зобов'язаний допомагати командирів відділення в навчанні солдатів, замішувати його у разі відсутності»;

94) у статті 130:

в абзаці другим слово «військовими» виключити;

в абзаці шостому слово «військових» виключити;

95) частини третю і четверту статті 131 виключити;

96) у статті 133:

абзац третій викласти в такій редакції:

«інформаційний центр»;

після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

вважати відповідно абзацами шостим — вісімнадцятим;

97) у статті 137 слово «комірців» виключити, а після слова «хустинок» доповнити словом «шкарпеток»;

98) у статті 148:

перше речення частини другої викласти в такій редакції:

«Пістолети та патрони до них військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу управління та штабу військової частини зберігаються в чергового військової частини в замкненій металевій шафі»;

частину третю викласти в такій редакції:

«Пістолети та патрони до них військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу підрозділів військової частини зберігаються у чергового військової частини в замкненій металевій шафі разом із пістолами військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу управління та штабу військової частини, але в окремому замкненому металевому ящику»;

99) статті 150 і 152 викласти в такій редакції: «150. Станвиці із зброєю, шафи і ящики з боеприпасами, а також кімната для зберігання зброї повинні замикатися та запечатуватися мастиковими печатками: станвиці — печаткою чергового роти, шафи і ящики з боеприпасами — печаткою сержанта із матеріального забезпечення (старшини) роти, кімната для зберігання зброї — печаткою чергового роти та командира роти (у разі його відсутності — головного сержанта роти)»;

«152. Зброя та боеприпаси особовому складу військової частини видаються в установленому командиром військової частини порядку під особистий підпис у книзі видачі зброї та боеприпасів.

Боеприпаси особового складу варті (крім патронів до пістолетів) видаються начальникові варті під особистий підпис у книзі видачі зброї та боеприпасів. Начальник варті здійснює видачу боеприпасів особовому складу варті під особистий підпис у відомості видачі боеприпасів.

У разі приведення військової частини в бойову готовність (переведення на функціонування в умовах особливого періоду) пістолети та патрони до них видаються військовослужбовцям офіцерського, сержантського (старшинського) складу управління і штабу військової частини черговим військової частини за картками-замінниками зданої на зберігання зброї, при цьому запис у книзі видачі зброї та боеприпасів не робиться. Сержант із матеріального забезпечення (старшина) роти одержує під особистий підпис печатані ящики з пістолами та патронами до них військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу підрозділу, перевіряє цілісність печаток, замків і вивозить у район зосередження. Прибувши до району зосередження, сержант із матеріального забезпечення (старшина) роти відмикає зазначені ящики, перевіряє наявність пістолетів та патронів до них, за командою прямих начальників видає їх військовослужбовцям офіцерського, сержантського (старшинського) складу підрозділу під особистий підпис у книзі видачі зброї та боеприпасів. Зброя, що зберігається в підрозділі, видається особовому складу підрозділу черговим підрозділу за командою чергового військової частини під особистий підпис кожного військовослужбовця у книзі видачі зброї та боеприпасів»;

100) статтю 159 викласти в такій редакції: «159. На всіх військовослужбовців, які проживають поза військовою частиною, повинні бути іменні списки із зазначенням адреси, номерів телефонів і способів виклику кожного.

Списки військовослужбовців роти, які проживають поза військовою частиною, зберігаються в командирі роти і чергового роти.

Списки військовослужбовців управління та штабу військової частини, які проживають за межами військової частини, зберігаються у штабі військової частини, а також у чергового військової частини або чергового штабу військової частини, якщо він призначається»;

101) у частині першій статті 162 слова «старшини роти» замінити словами «сержанта із матеріального забезпечення (старшини) роти», а слова «пожежної служби» — словами «служби пожежної безпеки»;

102) у частині третій статті 167 слова «старшини роти» замінити словами «головного сержанта роти»;

103) у частині першій статті 170 слова «старшин підрозділів» замінити словами «сержантів із матеріального забезпечення (старшин) рот»;

104) у статті 175:

у частині другій слово «старшину» замінити словами «сержанта із матеріального забезпечення (старшини) роти», а слово «частини» — словами «військової частини»;

у частині п'ятій слова «старшиною роти» замінити словами «сержантом із матеріального забезпечення (старшиною) роти»;

105) статтю 179 викласти в такій редакції:

«179. Військові частини (підрозділи військових частин) розміщуються в населених пунктах за наказом Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, командувачів військ оперативних командувач Збройних Сил України в адміністративних, господарських, житлових та інших будинках і спорудах, а в разі їх відсутності під час тимчасового розміщення військової частини (підрозділів військових частин) — у придатних для життя будівлях (приміщеннях) на умовах, визначених законодавством України»;

106) у частині третій статті 180 слова «Офіцери і прапорщики» замінити словами «Військовослужбовці офіцерського, сержантського (старшинського) складу, які проходять військову службу за контрактом»;

107) у статті 192 слова «офіцерів (прапорщиків) замінити словами «військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу», а слова «за сумісництвом» виключити;

108) у статті 193:

у частині першій слова «і сержантського» замінити словами «сержантського (старшинського)»;

у частині третій слова «Офіцери, прапорщики органів пожежної охорони» замінити словами «Військовослужбовці, які проходять військову службу в органах пожежної безпеки»;

109) в абзаці третьому статті 195 слова «офіцерами, прапорщиками та старшинами» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

110) у частині третій статті 200 слова «період навчання» замінити словами «навчальний рік (період навчання)»;

111) у частині першій статті 201 слова «гуманітарної» замінити словом «національно-патріотичної», а після слів «спортивно-масової роботи» доповнити словами «підбиття підсумків стану бойової підготовки, військової дисципліни, внутрішнього порядку, озброєння і техніки»;

112) у статті 202:

у частині третій слово «полку» замінити словом «бригади»;

доповнити частиною четвертою такого змісту: «Для керівництва роботами в паркові і парко-господарські дні в порядку черговості призначаються військовослужбовці офіцерського складу, кількість яких визначається планом проведення паркового чи парко-господарського дня»;

113) частину другу статті 204 доповнити словами «військовослужбовців строкової військової служби»;

114) статтю 205 викласти в такій редакції:

«205. Для ранкового огляду за командою чергового роти «Рота, для ранкового огляду — СТАВАІ» головні сержанти (заступники командирів) взводів та командири відділень шикують свої підрозділи у визначеному місці, прикомандировані шикуються на лівому фланзі. Черговий роти доповідає головному сержантові роти або особі, яка його заміщує, про готовність роти до огляду. За командою головного сержанта роти головні сержанти (заступники командирів) взводів і командири відділень проводять ранковий огляд»;

115) у частині третій статті 206 слова «заступники командирів» в усіх відмінках замінити словами «головні сержанти (заступники командирів)» у відповідному відмінку, а слово «старшини» — словами «головному сержантові»;

116) у статті 207:

частину першу викласти в такій редакції: «207. У передбачений розпорядком дня час під керівництвом головного сержанта роти або одного з головних сержантів (заступників командирів) взводів проводиться вечірня прогулянка. Під час вечірньої прогулянки особовий склад строкової військової служби виконує стройові пісні у складі підрозділів. Після прогулянки за командою чергового роти «Рота, на вечірню повірку — СТАВАІ» головні сержанти (заступники командирів) взводів та командири відділень шикують свої підрозділи для перевірки особового складу. Черговий роти доповідає головному сержантові роти або особі, яка його заміщує, про готовність роти до вечірньої повірки»;

у частині другій:

у першому реченні слова «Старшина роти» замінити словами «Головний сержант роти», а після слова «навчально» доповнити словами і цифрами «згідно з Порядком зарахування військовослужбовців Збройних Сил України до списків особового складу військових частин навчально (додаток 20 до цього Статуту)»;

у другому реченні слова «Заступник командира» замінити словами «Головний сержант (заступник командира)», а слово «Вітчизни» — словом «України»;

перше речення частини третьої викласти в такій редакції:

«Після цього головний сержант роти перевіряє особовий склад із числа військовослужбовців строкової військової служби за іменним списком»; частину четверту викласти в такій редакції:

«Після перевірки особового складу головний сержант роти уточнює бойовий, пожежний розрахунки на випадок приведення військової частини в бойову готовність (переведення на функціонування в умовах особливого періоду) або пожежі, оголошує накази та розпорядження, які стосуються всіх військовослужбовців, та наряди на наступний день. Після закінчення вечірньої повірки головний сержант роти видає команду «Вільно» і встановлює час для вечірнього туалету. В установленний час подається сигнал «Відбій» і вмикається чергове освітлення»;

117) у статті 208:

у частині першій слова «старшина роти» замінити словами «головний сержант роти», а слово «перевірки» — словом «повірки»;

частину другу доповнити словами «військовослужбовців строкової військової служби»;

118) у частині другій статті 212 слова «заступники командирів» замінити словами «головні сержанти (заступники командирів)»;

119) частину першу статті 214 викласти в такій редакції:

«214. Військовослужбовці строкової військової служби приходять до ідальні в почищеному взутті та одязі строем під командою одного з командирів відділень або головних сержантів (заступників командирів) взводів»;

120) друге речення статті 216 викласти в такій редакції: «Військовослужбовці офіцерського, сержантського (старшинського) складу, які проходять службу за контрактом, що виїжджають за межі гарнізону, письмово повідомляють про це командира військової частини»;

121) у статті 217:

частину другу викласти в такій редакції: «Військовослужбовці строкової військової служби звільняються з розташування військової частини командиром роти в установленому командиром військової частини порядку. Військовослужбовці одержують право на звільнення з розташування військової частини після складання ними Військової присяги»;

у частині четвертій слова «заступниками командирів» замінити словами «головними сержантами (заступниками командирів)»;

122) у статті 218:

частину першу після слова «військовослужбовець» доповнити словами «строкової військової служби»;

частину другу викласти в такій редакції: «Головні сержанти (заступники командирів) взводів подають головному сержантові роти для доповіді командирів роти підписані командиром взводу списки на звільнення військовослужбовців строкової військової служби»;

123) у статті 219:

у першому реченні слова «старшини роти» замінити словами «головному сержантові роти»;

у другому реченні слова «Старшина роти» замінити словами «Головний сержант роти»;

124) у частині третій статті 220 слова «старшини роти» замінити словами «головному сержантові (старшини) роти»;

125) статтю 221 виключити;

126) друге речення частини першої статті 223 викласти в такій редакції: «Якщо у відраження відправляються військовослужбовці рядового, сержантського (старшинського) складу різних підрозділів, формується команда, начальником якої призначається старший за посадою чи військовим званням військовослужбовець»;

127) статтю 226 викласти в такій редакції: «226. Військовослужбовці рядового, сержантського (старшинського) складу роти, які вирушають для виконання службових завдань, а також на екскурсії в межах гарнізону, рухаються командою на чолі із старшим команди — призначеним командиром роти старшим за посадою чи військовим званням військовослужбовцем.

Старший команди збирає її особовий склад, шикуює його, оглядає, складає список, що затверджується командиром роти, і після готовності ко-

манди та одержання дозволу відводить команду до місця призначення»;

128) назву підрозділу «Прийм молодого поповнення» викласти в такій редакції:

«Прийом поповнення, яке прибуло до військової частини»;

129) у частині другій статті 231 слова «молодого поповнення» замінити словами «поповнення, яке прибуло до військової частини»;

130) у частині другій статті 242 слова «тільки офіцерам і прапорщикам (мічманам)» виключити;

131) у статті 249:

у частині першій:

в абзаці другому слово «полку» замінити словом «бригади»;

в абзаці третьому слова «рядовий, сержантський і старшинський склад» замінити словами «військовослужбовці строкової військової служби»;

абзац одинадцятий викласти в такій редакції: «засуджені до арешту — перед відправленням на гауптвахту, а також після повернення до підрозділу»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Поглиблені медичні обстеження проводяться один раз на рік з метою оцінки фізичного розвитку і стану здоров'я військовослужбовців. Крім того, поглибленому медичному обстеженню підлягає поповнення протягом двох тижнів після його прибуття до військової частини»;

у частині третій слова «військово-лікувальних закладів» замінити словами «військових закладів охорони здоров'я»;

132) у статті 251 слова «старшина роти» замінити словами «головний сержант роти», а слова «офіцери і прапорщики» — словами «військовослужбовці офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

133) у статті 256:

частину першу викласти в такій редакції:

«256. Військовослужбовці строкової військової служби направляються до медичного пункту частини черговим роти під командою інструктора з тактичної медицини роти або старшого, призначеного з числа хворих. Книга запису хворих (згідно з додатком 14 до цього Статуту) за підписом головного сержанта роти подається черговому медичного пункту не пізніше ніж за 2 години до початку амбулаторного прийому. Черговий медичного пункту контролює прибуття до медичного пункту всіх військовослужбовців, занесених до книги запису хворих»;

у частині четвертій слова «санітарного інструктора» замінити словами «інструктора з тактичної медицини», а слова «старшина роти» - словами «головний сержант роти»;

134) статті 261 і 262 викласти в такій редакції:

«261. Про прибуття військовослужбовців, яких направлено до військового закладу охорони здоров'я на стаціонарне лікування, начальник військового закладу охорони здоров'я зобов'язаний у той самий день повідомити командира військової частини, з якої вони прибули, а про військово-службовців, які перебувають у інфекційних захворюваннях, — також найбільшій санітарно-епідеміологічний заклад охорони здоров'я. Військовослужбовці, які заворили в період відпустки або відраження, на стаціонарне лікування направляються начальниками відповідних органів управління Служби правопорядку в гарнізонах або військовими комісарями.

262. Начальник військового закладу охорони здоров'я зобов'язаний за п'ять днів до виписки військовослужбовців повідомити про це командира військової частини, з якої вони прибули. У день виписки із військового закладу охорони здоров'я військовослужбовцям видаються відповідні документи і вони самостійно (якщо не прибув супроводжувач із військової частини) направляються до військової частини, з якої прибули. Після повернення до військової частини і доповіді безпосередньому командирів (начальників) військово-службовці направляються до медичного пункту військової частини, де здають медичні документи; інші документи здаються сержантові із матеріального забезпечення (старшини) роти»;

135) назву підрозділу «Банно-пральне обслуговування» викласти в такій редакції:

«Лазно-пральне обслуговування»;

136) у статті 264:

у частині першій:

у першому реченні слова «старшини роти» замінити словами «сержанта із матеріального забезпечення (старшини) роти»;

друге речення після слова «Військовослужбовці» доповнити словами «строкової військової служби», слова «старшини роти» замінити словами «сержанта із матеріального забезпечення (старшини) роти», а слова «сержантів» — словами «військовослужбовців сержантського (старшинського) складу»;

частину другу виключити;

у частині третій слово «сержантів» замінити словами «військовослужбовців сержантського і старшинського складу»;

у частині четвертій слово «солдатів» замінити словами «військовослужбовців рядового складу»;

137) статтю 265 викласти в такій редакції:

«265. Прання натільної і постільної білизни, бавовняного обмундирования військовослужбовців здійснюється у пральнях. Порядок прання встановлюється командиром військової частини. Сушіння шарпеток та бавовняного обмундирования проводиться в сушарнях або обладнаних для цього місцях.

Натільна та постільна білизна, рушники підлягають заміні один раз на тиждень — у день миття в лазні; кухарям і пекарям у разі організації харчування силами військової частини натільна білизна видається не рідше ніж двічі на тиждень. Чиста натільна білизна і рушники видаються, а брудна білизна здається безпосередньо в лазні.

За потреби зміна білизни і рушників проводиться частіше»;

138) у статті 268:

у частині першій слова «період навчання» замінити словами «навчальний рік (період навчання)»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Добовий наряд військової частини призначається, як правило, у такому складі: черговий військової частини; помічник чергового військової частини; черговий і днювальні парку, а також механіки-водії (водії) чергових тягачів; черговий підрозділ; черговий і помічники чергового контрольно-пропускного пункту; черговий штабу військової частини та посильні»;

черговий і днювальні медичного пункту; черговий ідальні та робітники ідальні; черговий сигналіст; пожежний наряд; водії чергових автомобілів»;

після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«За рішенням командира військової частини окремі складові добового наряду можуть не призначатися або призначатися із складу чергового підрозділу, про що зазначається в наказі по військової частини».

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною чергового;

у тексті статті слово «частина» в усіх відмінках замінити словами «військова частина» у відповідному відмінку;

139) статтю 269 доповнити другим реченням такого змісту: «Військовослужбовців-жінок залежно від військового звання та посади дозволяється призначати помічником чергового військової частини, черговим або помічником чергового контрольно-пропускного пункту, черговим чи днювальним медичного пункту (з числа медичних працівників (фахівців), черговим штабу, ідальні, посильним, черговим чи днювальним гуртожитку»;

140) статтю 273 викласти в такій редакції:

«273. Черговий військової частини та його помічник, черговий парку, призначені з військовослужбовців офіцерського складу, повинні мати на озброєнні пістолет із двома спорядженими магазинами.

Черговий парку, черговий контрольно-пропускного пункту, черговий штабу військової частини, призначені з військовослужбовців сержантського (старшинського) складу, помічники чергового контрольно-пропускного пункту, чергові та днювальні підрозділів, а також днювальні парку та посильні повинні мати на озброєнні багнет. За рішенням командира військової частини зазначені особи добового наряду можуть озброюватися автоматом (карабіном) із двома спорядженими магазинами»;

141) у частині першій статті 277:

перше речення після слів «в наказі по» доповнити словом «військової»;

у другому реченні слова «офіцерів, прапорщиків або сержантів» замінити словами «військовослужбовців офіцерського або сержантського (старшинського) складу»;

142) статті 279 і 280 викласти в такій редакції: «279. Підрозділи призначаються в наряд разом із своїми командирами.

Черговість перебування в наряді військовослужбовців офіцерського складу військової частини, військовослужбовців сержантського (старшинського) складу (крім строкової військової служби) управління та штабу військової частини, а також черговість перебування в наряді підрозділів військової частини встановлюється начальником штабу військової частини.

Черговість перебування в наряді в роті між взводами встановлюється головним сержантом роти, а у взводі між військовослужбовцями — головним сержантом (заступником командира) взводу.

Наряди розподіляються серед військовослужбовців рівномірно.

280. Листи нарядів на кожний місяць ведуться окремо: на військовослужбовців рядового складу — головним сержантом (заступником командира) взводу; на військовослужбовців сержантського (старшинського) складу — головним сержантом роти; на військовослужбовців офіцерського складу військової частини, військовослужбовців сержантського (старшинського) складу (крім строкової військової служби) штабу — начальником штабу військової частини (додаток 8 до цього Статуту).

Листи нарядів зберігаються у штабі та підрозділах військової частини протягом року»;

143) у частині першій статті 285 слова «старшиною роти» замінити словами «головним сержантом роти»;

144) у частині другій статті 289 слово «прапорщика» замінити словами «військовослужбовця сержантського (старшинського) складу»;

145) у статті 295:

друге речення частини першої викласти в такій редакції: «Він відповідає за своєчасне оповіщення підрозділів та управління військової частини про приведення військової частини в бойову готовність (переведення на функціонування в умовах особливого періоду), за підтримання внутрішнього порядку у військової частині і несення служби добовим нарядом, а також за зберігання пістолетів та патронів до них військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу військової частини»;

у частині другій слова «а також прапорщиків управління батальйонів» виключити;

146) частину другу статті 296 викласти в такій редакції:

«Після розводу новопризначений черговий приймає від попереднього чергового документи (додаток 7 до цього Статуту), а також пістолети та патрони до них військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу військової частини під особистий підпис, а ящики із зброєю та боеприпасами до неї військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу підрозділів військової частини — під особистий підпис сержанта із матеріального забезпечення (старшини) підрозділу у книзі видачі зброї та боеприпасів (додаток 10 до цього Статуту). У разі приведення

ської частини; залишаючись за чергового, вико- нувати його обов'язки. У разі відсутності у складі добового наряду чергового штабу військової час- тини після закінчення робочого дня проводити ог- ляд пожежного стану приміщень штабу військової частини»;

150) у статті 302: у частині першій слова «частини» та «офіцерів» замінити відповідно словами «військової частини» та «військовослужбовців офіцерського складу»; частину другу викласти в такій редакції: «Помічників чергового військової частини, призначеному з військовослужбовців сержан- тського (старшинського) складу, підпорядкову- ються всі військовослужбовці добового наряду, крім військовослужбовців офіцерського складу»; 151) у частині першій статті 303: у першому реченні слова «прапорщиків або сержантів» замінити словами «військовослужбов- ців сержантського (старшинського) складу»; у другому і третьому реченнях слово «частини» замінити словами «військової частини»; 152) абзац другий статті 307 викласти в такій редакції:

«пропускати на територію (з території) військо- вої частини військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, своєї військової частини за документами, що посвідчують особу військовослужбовця; військовослужбовців строко- вої військової служби — за записками про звіль- нення (відпускними квитками, посвідченнями про відрадження, приписами), пред'явленими разом із військовим квитком; інших осіб — за перепуска- ми»;

153) статтю 309 викласти в такій редакції: «309. У батальйоні, розташованому окремо від інших підрозділів військової частини, черговий ба- тальйон призначається з військовослужбовців офіцерського складу і виконує обов'язки чергово- го військової частини. Його помічником признача- ється військовослужбовець сержантського (стар- шинського) складу»; 154) у статті 310: перше речення частини першої викласти в та- кій редакції:

«310. Черговий роти призначається з військо- вослужбовців сержантського (старшинського) складу та, як виняток, із найпідготовленіших вій- ськовослужбовців рядового складу»; у першому реченні частини другої слова «чер- говому частини» та «та старшині роти» замінити відповідно словами «черговому військової части- ни» та «головному сержантові роті»; 155) у статті 311:

у тексті статті слово «старшина» в усіх відмін- ках замінити словами «головний сержант» у відпо- відному відмінку;

у другому реченні частини четвертої слово «молодший» виключити;

156) у статті 312: у частині першій: абзац другий викласти в такій редакції: «у разі приведення військової частини в бойо- ву готовність (переведення на функціонування в умовах особливого періоду) здійснити підйом осо- бового складу, оповіщення військовослужбовців, які перебувають поза межами розташування роти; у придатності в роту військовослужбовців офіце- рського складу або головного сержанта роти вико- нувати вказівки чергового військової частини»;

в абзаці восьмому слова «рядовим чи сержан- тським складом» замінити словом «військовослуж- бовцями»;

у частині другій слова «офіцерам» і прапорщи- кам» замінити словами «військовослужбовцям офіцерського складу»; частину третю викласти в такій редакції:

«Із придаттям до роти військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського) складу інших підрозділів, військових частин черго- вий відреконструюється їм і супроводжує до ко- мандира чи головного сержанта роти»;

у тексті статті слова «старшина» і «черговий частини» в усіх відмінках замінити відповідно сло- вами «головний сержант» і «черговий військової частини» у відповідному відмінку;

157) абзац дев'ятої частини другої статті 314 викласти в такій редакції: «Із придаттям до роти прямих начальників від командира роти та вище та чергового військової частини подавати команду «Струнок»; із придут- тям до роти інших військовослужбовців офіце- рського складу, головного сержанта роти або вій- ськовослужбовців не своєї роти викликати черго- вого, наприклад: «Черговий роти, на вихід»; 158) у статті 315:

у першому реченні слова «прапорщиків або сержантів» замінити словами «військовослужбов- ців сержантського (старшинського) складу»; у третьому реченні слова «черговому частини» замінити словами «черговому військової частини»; 159) у статті 317:

в абзаці чотирнадцятому слова «старшин рот» замінити словами «головних сержантів (старшин) рот»;

в абзаці дев'ятнадцятому слово «прапорщик» замінити словом «сержант»; 160) в абзаці чотирнадцятому статті 319 слово «прапорщик» замінити словом «сержант»; 161) у частині першій статті 321:

у першому реченні слова «Черговий штабу час- тини» замінити словами «Черговий штабу військо- вої частини», а слова «прапорщиків, сержантів» — словами «військовослужбовців сержантського (старшинського) складу»; у другому реченні слова «Черговий штабу час- тини» замінити словами «Черговий штабу військо- вої частини», а слова «черговому частини» — сло- вами «черговому військової частини»;

162) у частині другій статті 335 слова «офіце- рам, прапорщикам та» виключити;

163) у частині третій статті 346 слова «офіце- рів, прапорщиків або сержантів» замінити словами «військовослужбовців офіцерського, сержантсько- го (старшинського) складу»; 164) перше речення статті 351 викласти в такій редакції:

«351. Черговий парку призначається з військо- вослужбовців офіцерського або сержантського (старшинського) складу»; 165) статтю 371 викласти в такій редакції: «371. Для ранкового огляду та вечірньої повір- ки головні сержанти рот шикують військовослуж- бовців строкової військової служби на передніх або бокових лінійках. У разі негоди за розпоряд- женням чергового військової частини повірку до- зволяється проводити в наметах»; 166) у частині третій статті 372 слова «Старши- ни рот» замінити словами «Головні сержанти рот»; 167) у першому реченні статті 399 слова «стар- шині роти» замінити словами «головному сержан- тов роті»;

168) у тексті Статуту: слова «строкової служби» в усіх відмінках замі- нити словами «строкової військової служби» у від- повідному відмінку;

слова «вечірня перевірка», «спортивна робо- та», «гуманітарна підготовка», «культурно-освітня» в усіх відмінках замінити словами «вечірня повір- ка», «спортивно-масова робота», «національно- патріотична підготовка», «культурологічна» у від- повідному відмінку;

слово «військово-навчальний» в усіх відмінках і числах замінити словами «військовий навчальний» у відповідному відмінку і числі;

169) у додатках до Статуту: у додатку 1: у друге речення пункту 7 після слів «У военний час» доповнити словом «військова»; у пункті 8: у четвертому реченні абзацу першого слова «офіцери та прапорщики військової частини, вій- ськовослужбовці строкової служби» замінити сло- вами «військовослужбовці офіцерського, сержан- тського (старшинського) та рядового складу вій- ськової частини»;

в абзаці другому слова «командир частини» за- мінити словами «військової частини»; у додатку 2: у пункті 1:

в абзаці першому слово «дивізіям» виключити, а слова «учбовим частинам» замінити словами «навчальним військовим частинам»;

в абзаці другому слово «Частинам» замінити словами «Військовим частинам»;

доповнити абзацом третім такого змісту: «Рішення про вручення військової частині Бо- йового Прапора приймається Президентом Украї- ни за поданням Міністра оборони України. До по- дання додається Грамота Президента України про вручення військової частині Бойового Прапора. Ви- готовлення Бойового Прапора організовується після підписання Грамоти Президентом Украї- ни»;

в абзаці першому пункту 3 слова «виду Зброй- них Сил України, оперативного командування або іншим командиром (начальником)» замінити сло- вами «Генерального штабу Збройних Сил України, командування виду Збройних Сил України або оперативного командування Збройних Сил Украї- ни»;

у пункті 5 слова «офіцерів, прапорщиків або сержантів, переважно нагороджених орденами і медалями» замінити словами «військовослужбов- ців офіцерського або сержантського (старшин- ського) складу, переважно нагороджених держав- ними нагородами України, відомчими заохочу- вальними відзнаками»;

у пункті 7 слова «Перший механізований полк» замінити словами «Перша механізована бригада», а слова «Командир полку» — словами «Командир бригади»;

абзац перший пункту 15 виключити;

у пункті 16 слова «варти» виключити;

абзац перший пункту 20 доповнити третім реч- енням такого змісту: «Окремо перевіряється стан тасьми з китицями, орденських стрічок, кількість і стан орденів»;

у пункті 23: в абзаці другому слова «через управління служби військ і режиму Генерального штабу Збройних Сил України» виключити;

доповнити абзацом третім такого змісту: «Бойові прапори розформованих частин із державними нагородами, грамотами Президента України та історичними довідками за погодженням із Міністерством оборони України в разі забезпе- чення їх зберігання та тримання можуть бути пе- редані також на зберігання до музею (кімнати) Бо- йової Слави військових частин або місцевих музеїв для відкритої експозиції»;

у пункті 24: третє речення абзацу другого викласти в такій редакції: «Акт огляду Бойового Прапора затвер- джується першим заступником начальника Генера- льного штабу Збройних Сил України, якому на- дається право приймати рішення про проведення ремонту або заміну Бойового Прапора»;

абзац третій викласти в такій редакції: «Порядок заміни Бойового Прапора визнача- ється Генеральним штабом Збройних Сил Украї- ни»;

абзац четвертий виключити;

пункт 26 викласти в такій редакції: «26. Проводити ремонт полотнища Бойового Прапора силами і засобами військової частини за- бороняється. Дозволяється лише в разі нагальної потреби ремонтувати древно, верхівку та підток.

Якщо виникає потреба в ремонті полотнища Бойового Прапора, тасьми з китицями, орден- ських стрічок, командир військової частини пору- шує в порядку підпорядкованості клопотання з цього приводу. Після одержання дозволу на ре- монт полотнища Бойового Прапора, тасьма з ки- тицями, орденські стрічки в установленому поряд- ку передаються до Тилу Збройних Сил України.

Здавання полотнища Бойового Прапора, тась- ми з китицями та орденських стрічок на ремонт оформлюється актом»;

у пунктах 28 і 29 слова «почесна назва» в усіх відмінках і числах замінити словами «почесне най- менвання і державні нагороди» у відповідному відмінку і числі;

пункт 30 виключити;

у додатку 4: в абзаці другому пункту 2 слово «старшинами» замінити словами «головними сержантами»;

у пункті 5 слово «старшини» замінити словами «головні сержанти»;

в абзаці першому пункту 3 додатка 5 слова «й військових статутів» замінити словами «та статутів Збройних Сил України»;

у додатку 6: в абзаці першому пункту 3: у першому реченні слова «склад прапорщиків і мічманів» та «військовослужбовці-жінки» виключи- ти;

у третьому реченні слова «управління частини» замінити словами «управління військової части- ни», а слова «офіцерів» — словами «військовос- лужбовців офіцерського складу»;

в абзаці першому пункту 4 слова «Офіцери, прапорщики (мічмани), сержанти (старшини)» за- мінити словами «Військовослужбовці офіцерсько- го, сержантського (старшинського) складу»;

у додатку 7: у підпункті «а» пункту 1: в абзаці другому слова «оголошення тривоги офіцерів, прапорщиків і військовослужбовців, що проходять службу за контрактом управління» замі- нити словами «приведення військової частини в бойову готовність (переведення на функціонуван- ня в умовах особливого періоду) військовослуж- бовців, які проходять військову службу за контрак- том, управління військової»;

абзац четвертий викласти в такій редакції: «металеві шафи (ящики) для зберігання пісто- лів, патронів до них та диметрів військовос- лужбовців офіцерського, сержантського (стар- шинського) складу військової частини»;

у пункті 3: в абзаці сьомому слово «військових» виключи- ти;

абзац дванадцятий підпункту «а» виключити;

в абзаці сьомому підпункту «в» слово «журнал» замінити словом «книга»;

у тексті додатка слова «черговий частини» в усіх відмінках замінити словами «черговий вій- ськової частини» у відповідному відмінку;

у додатку 8: слова «Заступник командира» замінити слова- ми «Головний сержант (заступник командира)»; у пункті 2 приміток до додатка слова «періоду навчання» замінити словами «навчального року (періоду навчання)»;

у примітках до додатка 10: у пункті 1 слово «старшини» замінити словами «головного сержанта»;

у другому реченні пункту 2 слово «старшиною» замінити словами «головним сержантом»;

у додатку 14 слово «Старшина» замінити сло- вами «Головний сержант»;

у додатку 16: абзац третій підпункту «б» розділу I викласти в такій редакції: «Інформаційний центр»;

в абзаці другому пункту 1 приміток до розділу II слово «військово-навчальних» замінити словами «військових навчальних»;

у пункті 1 приміток до розділу III: у першому реченні слова «навчальних закла- дів» замінити словами «військових навчальних за- кладів», а слова «військових комендатур» виключи- ти;

доповнити абзацом третім такого змісту: «Дозволяється промислове виготовлення виві- сок у разі їх відповідності вимогам, зазначеним у цій примітці»;

у додатку 18: у пункті 7: абзац п'ятий викласти в такій редакції: «Військовослужбовці сержантського (старшин- ського) складу взводів розміщуються у своїх під- розділах. Головний сержант бригади, головні сер- жанти батальйонів та рот, разом із сержантами із матеріального забезпечення (старшинами) рот, розміщуються в окремих наметах. Документація роти зберігається в наметі головного сержанта роти»;

в абзаці шостому слова «Офіцери, прапорщи- ки» замінити словами «Військовослужбовці офі- церського складу»;

у пункті 8 слова «народознавчих світлиць» за- мінити словами «Інформаційних центрів»; доповнити додатком 20 такого змісту:

«Додаток 20 до Статуту внутрішньої служби (стаття 207) ПОРЯДОК

зарахування військовослужбовців Збройних Сил України до списків особового складу військових частин навично

Загальні питання 1. Зарахування військовослужбовців Збройних Сил України (далі — військовослужбовці) до спи- сків особового складу військових частин, штабів, організацій, установ та вищих військових навчаль- них закладів Збройних Сил України (далі — вій- ської частини) навично є ритуалом вшанування військовослужбовців Збройних Сил України, які загинули (померли від отриманих ран), проявили мужність та героїзм під час виконання військового обов'язку із захисту територіальної цілісності та незалежності України.

2. Метою зарахування військовослужбовців до списків військових частин навично є формування почуття патріотизму, вірності Військовій присязі, готовності до збройного захисту України.

3. Військовослужбовці можуть бути зараховані навично лише до однієї з військових частин, де во- ни проходили військову службу (виконували бойові завдання), або її правонаступника.

4. Зарахування військовослужбовців до списків особового складу військових частин навично здійснюється наказом Міністерства оборони України на підставі поданого клопотання.

5. Клопотання щодо зарахування військовос- лужбовців до списків особового складу військових частин навично подається командирами військових частин за підпорядкованістю.

6. Рішення командира військової частини щодо подання клопотання про зарахування військовос- лужбовця до списків особового складу військової частини навично приймається на підставі рішення загальних зборів особового складу військової час- тини.

Книга пам'яті військової частини 7. Книга пам'яті військової частини (далі — Книга пам'яті) ведеться з метою увіковічення пам'яті військовослужбовців, полеглих за свободу і незалежність України, та виховання особового складу на їх героїчні приклади.

8. До Книги пам'яті включаються відомості про військовослужбовців, які загинули під час вико- нання військового обов'язку із захисту територі- альної цілісності та незалежності України.

На сторінці, де розміщена фотокартка військо- вослужбовця, зазначаються військово звання, прізвище, ім'я та по батькові, посада, дата народ- ження та дата смерті, а на її зворотній стороні — короткий огіс героїчного вчинку (вчинків), інфор- мація про нагороди та відзнаки.

9. Рішення про занесення військовослужбовців до Книги пам'яті приймається на загальних зборах особового складу військової частини.

10. Книга пам'яті реєструється в нетаємному діловодстві. Відповідальність за її збереження та ведення покладається на осіб, визначених нака- зом командира військової частини.

11. Записи в Книзі пам'яті робляться під керів- ництвом заступника командира військової частини з морально-психологічного забезпечення, акурат- но, каліграфічним почерком, чорнилом або пас- тою чорного кольору.

12. Книга пам'яті зберігається в музеї або кім- наті історії, бойової слави військової частини чи в іншому відповідно обладнаному місці за рішенням командира військової частини під склом з ураху- ванням можливості ознайомлення з нею особово- го складу військової частини.

13. Під час проведення урочистих заходів, присвячених Дню Збройних Сил України, Дню вій- ськової частини, Дню захисника України, складан- ню Військової присязи, визначеною посадовою особою оголошуються військово звання та прізви- ща військовослужбовців, включених до Книги пам'яті.

14. У разі розформування військової частини Книга пам'яті передається правонаступнику або до Національного військово-історичного музею України.

Вшанування військовослужбовців, зарахованих до списків особового складу військових частин навично

15. На підставі наказу Міністерства оборони України про зарахування військовослужбовця до списків особового складу військової частини на- вично відповідно до рішення командира військової частини вносяться зміни до списку вечірньої по-

вірки підрозділу військової частини, у складі якого проходив військову службу (виконував бойові зав- дання) військовослужбовець.

16. Прізвище, ім'я, по батькові, посада та вій- ськове звання військовослужбовця, якого навично зараховано до списків особового складу військо- вої частини, зазначаються у Книзі пам'яті та Істо- ричному формулярі військової частини.

17. Під час проведення вечірньої повірки ого- лошуються військово звання та прізвища військо- вослужбовців, зарахованих до списків особового складу військової частини навично.

18. У розташуваних підрозділу, до списків осо- бового складу якого навично зараховано військо- вослужбовця, розміщуються його фотографія, ін- формація про його життєвий шлях, героїчний вчи- нок, нагороди та відзнаки.

2. У Стройовому статуті Збройних Сил України, затвердженому Законом України «Про Стройовий статут Збройних Сил України» (Відомості Верхов- ної Ради України, 1999 р., № 22-23, ст. 195 із нас- тупними змінами):

1) у преамбулі: частину четверту викласти в такій редакції: «Дія цього Статуту поширюється на військовос- лужбовців Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спе- ціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикор- донної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охоро- ни України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціаль- ного призначення з правоохоронними функціями»; доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«Положення цього Статуту поширюються на військовозобов'язаних та резервістів під час про- ходження ними зборів»;

2) у статті 79: у частині третій слова «офіцерів, генералів та адміралів» замінити словами «військовослужбов- ців офіцерського складу»;

у частині п'ятій слова «офіцери, прапорщики та мічмани» замінити словами «військовослужбовці офіцерського та сержантського (старшинського) складу»;

у третьому реченні частини сьомої слова «Офі- цери, прапорщики та мічмани» замінити словами «Військовослужбовці офіцерського та сержан- тського (старшинського) складу»;

3) у частині першій статті 162 слова «офіцерів, прапорщиків або сержантів» замінити словами «Військовослужбовців офіцерського або сержан- тського (старшинського) складу»;

4) частину другу статті 202 виключити;

5) у частині першій статті 212 слова «сержан- тів, прапорщиків або офіцерів» замінити словами «Військовослужбовців офіцерського або сержан- тського (старшинського) складу»;

6) доповнити статтею 252 такого змісту: «252. З метою вшанування державних символів України, відзначення державних свят у військових частинах Збройних Сил України здійснюється ри- туал підняття Державного Прапора України.

У визначений командиром військової частини час підрозділи та військовослужбовці військової частини прибувають до місця шиккування.

Начальник штабу військової частини організо- вує заходи щодо винесення Бойового Прапора військової частини до місця шиккування відповідно до статей 220-221 цього Статуту.

На флагштоку, встановленому на плацу вій- ськової частини перед шиккуванням особового складу військової частини в нижньому крайньому положенні закріплюється Державний Прапор Ук- раїни.

На одній лінії з флагштоком (обличчям до строю) розташовуються два військовослужбовці військової частини.

Зустріч командира військової частини здійсню- ється відповідно до статей 231-236 цього Статуту. Після виконання сигналу «Слухайте всі» коман- дир військової частини виголошує промову та ві- тає особовий склад військової частини з держав- ним святом.

Після закінчення промови командир військової частини оголошує посади, військово звання вій- ськовослужбовців, яким надано право підняти Державний Прапор України, та подає команду для підняття Державного Прапора України: «На Держ- авний Прапор України — СТРУНКО. Державний Прапор України ПІДНЯТИ!».

Визначені військовослужбовці повертаються обличчям до флагштока. Один із них піднімає Державний Прапор України, другий приймає стройове положення та прикладає руку до голов- ного убору.

Оркестр виконує Державний Гімн України (у разі відсутності оркестру звучить фонограма Держ- авного Гімну України), особовий склад військової частини виконує Державний Гімн України.

Після виконання Державного Гімну України ко- мандир військової частини подає команду «ВІЛЬ- НО», а військовослужбовці, які здійснювали під- няття Державного Прапора України, стають до строю своїх підрозділів.

Підрозділи військової частини проходять уро- чистим маршем відповідно до порядку, визначе- ного статтями 238-249 цього Статуту.

Після проходження урочистим маршем коман- дир військової частини організовує повернення Бойового Прапора військової частини до штабу військової частини відповідно до статті 222 цього Статуту»;

7) у другому реченні абзацу першого додатка 4 слово «блакитною» замінити словом «малиною».

3. У Статуті гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України, затвердженому Законом України «Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22-23, ст. 196 із наступними змінами):

1) у преамбулі: частину третю викласти в такій редакції: «Дія цього Статуту поширюється на військовос- лужбовців Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спе- ціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикор- донної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охоро- ни України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціаль- ного призначення з правоохоронними функціями»; доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Положення Статуту поширюються на військо- возобов'язаних та резервістів під час проходжен- ня

леному пункті (пунктах) або поза ним (ними) (далі — військові частини), територіально об'єднуються в гарнізон.

Для взаємодії з іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями, правоохоронними органами спеціального призначення, Державною спеціальною службою транспорту, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями і громадянами відповідно до існуючого адміністративно-територіального устрою України гарнізоном визначаються зони відповідальності;

3) у частинах першої і другої статті 3 слово «Міністра» замінити словом «Міністерства»;

4) у статті 4:
у частині п'ятій слова «Командувачі військ оперативних командувач і всі прями начальники» замінити словами «Командувачі військ оперативних командувачів і всі прями начальники командирів військових частин, призначених начальниками гарнізонів»;

частину шосту викласти в такій редакції:
«Накази начальника гарнізону з питань гарнізонної служби повинні точно виконуватися військовими частинами, дислокованими в межах гарнізону, командами, які перебувають у межах гарнізону, та окремими військовослужбовцями»;

5) у статті 6:
у частині третій слова «командувач військ оперативного командування» замінити словами «начальник гарнізону»;

перше речення частини четвертої викласти в такій редакції:

«Військові частини інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення, Державної спеціальної служби транспорту у разі спільного розміщення з військовими частинами Збройних Сил України залучаються до несення служби в гарнізоні, крім гарнізонних варт»;

у частині п'ятій слово «Міністром» замінити словом «Міністерством»;

6) у статті 7:
у частині першій слово «Міністра» замінити словом «Міністерства»;

частину другу доповнити словами «який з питань гарнізонної та вартової служб підпорядковується начальникові гарнізону»;

7) у статті 8:
в абзаці третьому частини першої слова «виховної роботи» замінити словами «морально-психологічного забезпечення»;

частини другу та п'яту виключити;

8) у статті 9:
частину першу викласти в такій редакції:

«9. Начальник гарнізону відповідає за підтримання військової дисципліни, організацію несення гарнізонної та вартової служб, забезпечення необхідних умов для повсякденного життя та підготовки військових частин гарнізону, проведення гарнізонних заходів за їх участю, стан екологічної та пожежної безпеки гарнізону, взаємодію відповідно до компетенції з іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями, правоохоронними органами спеціального призначення, Державною спеціальною службою транспорту, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями»;

у частині п'ятій:
абзац третій викласти в такій редакції:

«за погодженням з відповідним органом управління Служби правопорядку розробляти та подавати на затвердження своєму безпосередньому начальнику план пожежної безпеки гарнізону та розклад гарнізонних варт»;

в абзаці дванадцятому слова «виховної роботи» замінити словами «морально-психологічного забезпечення»;

абзац двадцять третій виключити;

9) статтю 10 викласти в такій редакції:

«10. Начальник гарнізону зустрічає Президента України — Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України, Голову Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, Міністра оборони України, начальника Генерального штабу — Головнокомандувача Збройних Сил України, які прибули до гарнізону, відрекомендується їм і супроводжує їх. Для зустрічі зазначених осіб почесна варта вишколюється за особливим розпорядженням тільки в гарнізонах, де розташовуються штаби видів, оперативних командувачів Збройних Сил України. Крім того, начальник гарнізону зустрічає заступників Міністра оборони України, командувачів військ оперативних командувачів Збройних Сил України та всіх своїх прямих начальників»;

10) у статті 11 слова «вищих офіцерів» та «вищим офіцерам» замінити відповідно словами «військовослужбовців вищого офіцерського складу» та «військовослужбовцям вищого офіцерського складу»;

11) у назві підрозділу «Заступник начальника гарнізону з виховної роботи» слова «виховної роботи» замінити словами «морально-психологічного забезпечення»;

12) у статті 12:
у тексті слова «з виховної роботи» замінити словами «з морально-психологічного забезпечення»;

у частині другій:
абзац другий виключити;

абзац десятий викласти в такій редакції:
«брати участь у проведенні роботи з додержання вимог законодавства України про охорону навколишнього природного середовища»;

в абзаці тринадцятому слова «виховної роботи з особовим складом варт» замінити словами «заходів морально-психологічного забезпечення особового складу варт»;

13) у частині другій статті 13:
абзаці другий — четвертий, восьмий і дев'ятий виключити;

в абзаці сьомому слова «житлової комісії гарнізону» замінити словами «житлових комісій»;

абзац десятий викласти в такій редакції:
«проводити з військовослужбовцями офіцерського складу служб тилу військових частин гарнізонні заходи з обміну досвідом роботи і ведення військового господарства кращих військових частин гарнізону»;

доповнити абзацом тринадцятим такого змісту:

«визначати, на забезпеченні яких військових частин перебуватимуть засуджені, взяті під варту та затриманих військовослужбовців, які утримуються на гауптвахтах, у кімнатах тимчасово затриманих Служби правопорядку»;

14) абзац другий частини другої статті 15 і 16 виключити;

15) у частині другій статті 18:
абзац другий виключити;

в абзаці шостому слова «хлібопекарських підприємств, боєнь» виключити;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

«організовувати не рідше одного разу на місяць перевірку санітарного стану приміщень гауптвахти, кімнат тимчасово затриманих Служби правопорядку та щотижня — медичні огляди засуджених, узяти під варту, та затриманих військовослужбовців, які утримуються на гауптвахті, у кімнатах тимчасово затриманих Служби правопорядку, та надання їм медичної допомоги»;

16) абзаці другій частини другої статті 19 і 20 виключити;

17) в абзаці сьомому частини другої статті 22 слово «старшинами» замінити словами «головними сержантами»;

18) абзаці третій частини третьої статті 23 викласти в такій редакції:
«організовувати збір, супроводження та охорону військовополонених»;

19) у другому реченні частини першої статті 49 слова «офіцерів, прапорщиків» замінити словами «військовослужбовців офіцерського та сержантського (старшинського) складу»;

20) у статті 76:
у другому реченні частини першої слова «офіцерів та прапорщиків або сержантів» замінити словами «військовослужбовців офіцерського або сержантського (старшинського) складу»;

у частині другій слово «офіцери» замінити словами «військовослужбовці офіцерського складу»;

21) статтю 99 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«З метою посилення охорони військових об'єктів дозволяється до складу варті разом із військовослужбовцями призначати особовий склад воєнізованої охорони від однієї з ними військової частини. Особливості організації спільного несення служби на периметрі охорони на визначених постах, розміщення у вартовому приміщенні, зберігання зброї та боєприпасів визначаються наказом Міністерства оборони України з урахуванням вимог цього Статуту»;

У зв'язку з цим частини третю — п'яту вважати відповідно частинами четвертою — шостою;

22) у статті 103:
частину першу після слова «тризмінні» доповнити словами «або двозмінні»;

у частині третій слова «гарнізонних гауптвахт за наявності на них тільки військовослужбовців, які заарештовані у дисциплінарному порядку» виключити;

23) частину першу статті 107 викласти в такій редакції:

«107. Особовий склад варті повинен бути у вартової формі одягу (додаток 14 до цього Статуту), озброєний справною, готовою до застосування зброєю (автоматами (карабінами) з багнетами), бронезилетами та шоломами. Вартові контрольно-пропускні пости повинні бути озброєні спеціальними засобами (кйками гумовими), а також, як виняток, можуть бути озброєні пістолетами. Начальники варт озброюються своєю штатною зброєю»;

24) статтю 109 викласти в такій редакції:

«109. У гарнізонних вартях ящики з набоями замикає та запечатує сургучевою печаткою заступник начальника гарнізону, у внутрішніх вартях — начальник штабу військової частини. Цими особами перевіряються наявність і стан запасу набоїв (гранат і запалів до них) не рідше ніж один раз на місяць. Результати перевірки записуються до книги обліку запасу бойових набоїв варті (додаток 10 до цього Статуту) і до постової відомості. Іншими посадовими особами перевіряються наявність і стан запасу набоїв (гранат і запалів до них) тільки у присутності заступника начальника гарнізону (начальника штабу військової частини)»;

25) частину першу статті 115 після слів «заносяться до книги» доповнити словами «добору паролів»;

26) частину другу статті 116 після слів «розписується в журналі» доповнити словами «видачі паролів»;

27) у статті 120:
у другому реченні цифру і букву «бв» замінити цифрою «7»;

третє речення виключити;

28) перше речення частини шостої статті 121 доповнити словами «(начальника штабу військової частини)»;

29) статтю 123 викласти в такій редакції:
«123. Начальником варті призначається військовослужбовець офіцерського або сержантського (старшинського) складу військової служби за контрактом у військовому званні не нижче ніж перший сержант (головний корабельний старшина), за наявності менше трьох постів — військовослужбовець сержантського (старшинського) складу військової служби за контрактом у військовому званні не нижче ніж старший сержант (головний старшина). Начальником чергової зміни на гауптвахті Служби правопорядку призначається військовослужбовець офіцерського складу або, як виняток, найбільш підготовлений військовослужбовець сержантського (старшинського) складу військової служби за контрактом».

Начальником варті, яка охороняє особливо важливий об'єкт, незалежно від кількості постів призначається військовослужбовець офіцерського складу або сержантського (старшинського) складу військової служби за контрактом у військовому званні штаб-сержант (штаб-старшина).

Помічником начальника варті призначається військовослужбовець сержантського (старшинського) складу військової служби за контрактом у військовому званні сержант (старшина 1 статті). У разі потреби помічником начальника варті дозволяється призначати військовослужбовців сержантського (старшинського) складу військової служби за контрактом у військовому званні перший сержант (головний корабельний старшина);

30) частину третю статті 126 виключити;

31) частину третю статті 127 викласти в такій редакції:

«Вивідні і конвойні призначаються з розрахунку один вивідний (конвойний) на п'ять — сім засуджених і тих, хто перебуває під слідством»;

32) у частині п'ятій статті 130 слова «військовим командантом гарнізону» замінити словами «начальником органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності»;

33) у частині третій статті 134 слова «черговий частини» замінити словами «черговий військової частини», а слова «військовому командантові» — словами «заступникові начальника гарнізону»;

34) у першому реченні частини першої статті 146 слова «військовий командант» замінити словами «заступник начальника»;

35) у другому реченні частини третьої статті 157 слово «старшини» замінити словами «головному сержантові»;

36) статтю 159 викласти в такій редакції:

«159. Тривалість несення служби чатовим на посту встановлюється командиром військової частини відповідно до пори року, стану погоди і тем-

ператури повітря, при цьому вона не повинна перевищувати 4 години.

За температури повітря -20 (град.) С і нижче (під час вітру — і при слабшому морозі) зміна чатових зовнішніх постів, а також внутрішніх постів, що перебувають в неопалюваних приміщеннях, проводиться через 1 або 2 години (за рішенням командира військової частини). За температури повітря +30 (град.) С і вище (в затінку) зміна чатових проводиться через 1 або 2 години (за рішенням командира військової частини). Вказівку про зміну чатових через 1 або 2 години в таких випадках дає черговий військової частини, про що начальником варті робиться відповідний запис у постовій відомості.

Зміна чатових біля входу до вартового приміщення проводиться через кожні 30 хвилин начальником варті або його помічником»;

37) в останньому реченні частини першої статті 172 слова «військовому коменданту» замінити словами «заступника начальника»;

38) у статті 173:
частину першу викласти в такій редакції:

«173. Під час подачі команди «За зброю» весь особовий склад варті одягається, у тому числі одягає бронезилети та шоломи, бере зброю і вишикується всередині вартового приміщення згідно із своїми номерами»;

у частині другій слова «а де їх немає — один із вартових» виключити;

39) у третьому реченні статті 175 слова «військовим командантом» замінити словами «заступником начальника»;

40) у першому реченні статті 181 слова «або військовим командантом» виключити;

41) статтю 183 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Прийм під охорону сховища (складу, парку) начальник варті здійснює тільки в разі наявності в осіб, які прибули для запечаткування, пожежного жетона»;

42) у частині другій статті 187 слова «та військового командантові» замінити словами «(заступникові начальника)»;

43) у статті 203:
у частині першій слова «виховної роботи» замінити словами «морально-психологічного забезпечення»;

в абзаці вісімнадцятому частини другої слова «виховної роботи» замінити словами «морально-психологічного забезпечення»;

44) у першому реченні статті 262 слова «офіцером (прапорщиком, мічманом)» замінити словами «військовослужбовцем офіцерського (сержантського і старшинського) складу»;

45) у частині третій статті 270 слово «старшини» замінити словами «головному сержантові», а слова «командиром частини» — словами «командиром військової частини»;

46) у частині першій статті 297 слова «офіцери, прапорщику або мічману» замінити словами «військовослужбовцю офіцерського (сержантського і старшинського) складу»;

47) у частині другій статті 306 слова «офіцери (прапорщиків, мічманові)» замінити словами «військовослужбовцями офіцерського (сержантського і старшинського) складу»;

48) у тексті Статуту слова «військово-навчальні», «Служба правопорядку в гарнізоні» в усіх відмінках замінити відповідно словами «військові навчальні», «Служба правопорядку в зоні відповідальності» у відповідному відмінку;

49) в абзаці десятому пункту 2 додатка 1 слова «офіцерів, прапорщиків (мічманів), сержантів (старшин), солдатів (матросів)» замінити словами «військовослужбовців офіцерського, сержантського (старшинського), рядового складу»;

50) у додатку 3:
пункт 2 після абзацу чотирнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«металевий ящик із замком для зберігання індивідуальних перев'язувальних пакетів для всього особового складу варті (чергової зміни)»;

У зв'язку з цим абзаці п'ятнадцятий — двадцять другий вважати відповідно абзацами шістнадцятим — двадцятим третім;

доповнити пунктом 12 такого змісту:

«12. У вартовому приміщенні обладнується сушарня для просушування постового одягу»;

51) в абзаці шостому пункту 1 додатка 4 слова «де немає огорожі» виключити;

52) абзац другий примітки 1 до додатка 5 викласти в такій редакції:

«військовослужбовець офіцерського, сержантського (старшинського) складу»;

53) в абзаці другому примітки 1 до додатка 7 слова «офіцер (прапорщик, мічман, сержант, старшина)» замінити словами «військовослужбовець офіцерського (сержантського і старшинського) складу»;

54) у додатку 8 на четвертій сторінці постової відомості пункт 2 приміток викласти в такій редакції:

«2. Постові відомості варт зберігають у штабі військової частини протягом наступного року»;

55) додаток 12 викласти в такій редакції:

«Додаток 12 до Статуту гарнізонної та вартової служби (статті 2, 98, 218, 220, 245)

ПРО ГАУПТВАХТУ

Загальні питання

1. Для утримання військовослужбовців, засуджених до арешту, а також до яких застосовано таке адміністративне стягнення, як арешт з утриманням на гауптвахті, обладнується спеціальне приміщення — гауптвахта Служби правопорядку.

2. На гауптвахті, крім військовослужбовців, зазначених у пункті 1 цього додатка, можуть триматися:

військовослужбовці, військовозобов'язані та резервісти під час проходження ними зборів (далі — військовозобов'язані та резервісти), для яких як запобіжний захід обрано тримання під вартою;

військовослужбовці, засуджені судом, які направляються до дисциплінарного батальйону (частини), — до набрання вироком законної сили;

військовозобов'язані та резервісти, до яких застосовано адміністративне стягнення, — арешт з утриманням на гауптвахті.

3. Для утримання затриманих військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів обладнується кімната для тимчасово затриманих військовослужбовців.

У кімнаті для тимчасово затриманих військовослужбовців можуть триматися військовослужбовці, військовозобов'язані та резервісти, затримані:

за вчинення адміністративних правопорушень — не більш як три години, а в разі затримання за порушення військової дисципліни з ознаками алкогольного, наркотичного або іншого сп'яніння — до виходу з такого стану, але не більше однієї доби;

за підозрою або в разі вчинення кримінального правопорушення — до передачі їх органам досудового розслідування (строки доставлення виз-

начені статтями 191 і 211 Кримінального процесуального кодексу України), а в разі утримання на підставі протоколу про затримання, складеного слідчим або прокурором, до прийняття рішення судом — не більш як 72 години;

без документів — до встановлення їх особи, але не більше однієї доби.

Також у кімнаті для тимчасово затриманих військовослужбовців можуть триматися затримані особи у військової формі одягу без документів до встановлення їх особи, але не більше однієї доби.

4. Якщо гауптвахта Служби правопорядку розташована на великій відстані, з дозволу начальника гарнізону (командира з'єднання) у військових частинах може обладнуватися спеціальна кімната для перебування тимчасово затриманих військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів (кімната для тимчасово затриманих). Контроль за перебуванням тимчасово затриманих у такому разі покладається на оперативного чергового (чергового) військової частини (корабля). Строк перебування військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів у кімнатах для тимчасово затриманих становить не більше однієї доби.

Відправлення на гауптвахту та конвоювання

5. Військовослужбовців, до яких обрано запобіжний захід тримання під вартою, засуджених судом до арешту та заарештованих, відправляють на гауптвахту на підставі рішення суду, яке набрало законної сили.

6. Начальник органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності після одержання розпорядження про виконання судового рішення та копії рішення суду, яке набрало законної сили, забезпечує направлення конвою до місця проходження військової служби військовослужбовцем з метою здійснення конвоювання засудженого військовослужбовця до гауптвахти Служби правопорядку. Командир військової частини повинен забезпечити передачу засудженого військовослужбовця, відповідних документів та речей начальникові конвою.

7. Про відправлення засуджених до арешту військовослужбовців до місця відбування покарання командир військової частини (начальник органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності) зобов'язаний у триденний строк повідомити його сім'ю або близьким родичам про те, ким, коли і куди він відправлений. З цією метою засудженому, який відбуває покарання, видається поштовий конверт, на якому засуджений зазначає адресу, прізвище, ім'я та по батькові адресата. За дорученням командира військової частини (начальника органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності) відповідною службою особово в конверт укладається повідомлення про те, хто, коли і куди (адреса органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності (гауптвахти) вибув для відбування покарання.

8. Супроводження засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців за вчинення кримінальних правопорушень здійснюється під охороною конвою, який призначається від відповідного органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності.

9. Для конвоювання засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців із числа військовослужбовців офіцерського складу призначається офіцерський конвой, а для конвоювання засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців із числа військовослужбовців сержантського (старшинського) складу — із числа військовослужбовців сержантського (старшинського) складу.

Для конвоювання засуджених, узятих під варту, та затриманих військовослужбовців-жінок конвойні призначаються з числа військовослужбовців-жінок.

10. Конвойний зобов'язаний мати зброю в положенні «на ремінь». Зброю заряджають лише за вказівкою начальника, який призначив конвой, згідно з положеннями статей 111 і 112 цього Статуту.

Конвой може застосовувати зброю та спеціальні засоби згідно з правилами, визначеними статтею 241 цього Статуту, та іншими нормативно-правовими актами.

11. Військовослужбовці з числа осіб офіцерського, сержантського (старшинського) і рядового складу (крім строкової військової служби), до яких застосовано адміністративне стягнення у вигляді арешту з утриманням на гауптвахті, для відбування арешту можуть перебувати самостійно, а військовослужбовці строкової військової служби — тільки в супроводі представника військової частини (установи), призначеного командиром (начальником) військової частини (установи).

12. На автомобілях засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих розміщують обличчям у бік, протилежний рухові. Особовий склад конвою розміщується в передній частині кузова так, щоб вони мали змогу стежити

ського) складу — окремо від військовослужбовців рядового складу;

військовослужбовців строкової військової служби — окремо від військовослужбовців, які проходять службу за контрактом;

засуджених, узятих під варту, та затриманих військовослужбовців-жінок — окремо від військово-вслужбовців-чоловіків;

засуджених військовослужбовців, яких уперше притягнуто до кримінальної відповідальності, — окремо від засуджених, які раніше притягувалися до кримінальної відповідальності;

засуджених військовослужбовців, які раніше працювали в правоохоронних органах, органах юстиції та суді, — окремо від інших засуджених військовослужбовців.

У разі потреби та з метою захисту засудженого, узятю під варту, заарештованого та затриманого військовослужбовця від можливих посягань на його життя з боку інших військовослужбовців чи запобігання вчиненню ним нового правопорушення або за наявності медичного висновку за мотивом рішенням начальника органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності його можуть тримати в одиночній камері.

16. Порядок і умови прийняття, утримання засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців визначаються Міністерством оборони України.

17. Засуджених та заарештованих військовослужбовців на підставі письмового розпорядження на виконання робіт, виданого начальником гауптвахти Служби правопорядку, можуть залучати до робіт із господарського обслуговування гауптвахти та прибирання прилеглої до неї території. Тривалість виконання робіт не повинна перевищувати дві години на добу.

Засуджені та заарештовані військовослужбовці виводяться на роботи за категоріями під наглядом вивідного (помічника начальника чергової зміни), який під час роботи забезпечує ізоляцію від контакту з іншими засудженими та заарештованими військовослужбовцями.

18. Засуджених, взятих під варту, та заарештованих військовослужбовців забезпечуються речовим майном у порядку, визначеному Міністерством оборони України.

19. Засуджені, взятих під варту, заарештовані та затримані військовослужбовці несуть матеріальну відповідальність за завдані ними збитки відповідно до законодавства.

20. Заходи фізичного впливу, спеціальні засоби та зброя застосовуються до засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців особливим складом чергової зміни та посадовими особами органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності відповідно до законодавства, про що начальник чергової зміни і службові особи органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності негайно доповідають начальникові органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності та повідомляють відповідному прокуророві.

Обладнання гауптвахти

21. Гауптвахта Служби правопорядку має приміщення для утримання засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців і окремі приміщення в органі управління Служби правопорядку в зоні відповідальності. У разі розміщення гауптвахти в одному будинку із черговою зміною підрозділу Служби правопорядку прохід засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців через приміщення Служби правопорядку не допускається.

22. На гауптвахті Служби правопорядку повинні бути:

- загальні та одиночні камери для засуджених військовослужбовців офіцерського складу, військової служби за контрактом, призваних на військову службу під час мобілізації та строкової військової служби, а також військовослужбовців-жінок;
- загальні та одиночні камери для військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервистів, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення, обвинувачених (підсудних), до яких за вмотивованим рішенням суду обрано запобіжний захід у вигляді взяття під варту;
- кімнати для тимчасово затриманих військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервистів, яких затримано за вчинення адміністративних правопорушень, за вчинення кримінальних правопорушень, до передачі їх органам досудового розслідування, а також затриманих без документів до встановлення особи.
- В одиночних камерах повинні бути нари, які зачінаються на замок удень, або ліжка з дерев'яним лежачком, тумбочка, стіл, табурет.
- У загальних камерах повинні бути ліжка з дерев'яним лежачком, тумбочки, столи, лави (табурети), полиці для книг, баки з питною водою, обладнані фонтанчиками.
- Загальні та одиночні камери обладнуються відгородженими санвузлами з дверцятами, умивальниками з проточною гарячою і холодною водою, примусовою механічною вентиляцією з можливістю подачі теплого повітря в холодну пору року.
- 23. Крім камер для засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців, гауптвахта Служби правопорядку має такі приміщення:
  - кімнату для допиту засуджених, узятих під варту, та затриманих військовослужбовців;
  - приміщення чергової зміни (якщо воно не розташоване в будинку (приміщенні) органу управління Служби правопорядку в зоні відповідальності);
  - кімнату начальника гауптвахти;
  - кімнату для роботи штатного складу гауптвахти;
- окреме приміщення для приготування (підігрівання) їжі з необхідними виробничими, допоміжними та побутовими приміщеннями;
- ідаліною;
- кімнату для зберігання особистих речей засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців, обладнану стелажми (вішалками);
- кімнату для вмивання;
- душову кімнату;
- внутрішні або зовнішні туалети;
- кімнату для проведення медичного огляду;
- кімнату для проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції;
- кімнату для проведення короткострокових та тривалих побачень;
- кімнату (місце) для побутового обслуговування;
- приміщення (місце) для виконання фізичних вправ;
- прогулянкові камери (майданчик для прогулянок);
- місце для зберігання книжкового фонду, газет та журналів.

24. У кімнаті начальника гауптвахти повинні бути стіл, два — три стільці (табурети), ліжка, вішалка, а також металевий сейф для документів, гро-

шей і цінних речей, прийнятих на зберігання від засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців.

25. Двері та вікна в камерах і місцях загально-го користування (у кімнатах для вмивання, туалетах) обладнюються металевими ґратами. Двері камер обладнують оглядовими вікнами. У коридорах гауптвахти повинні бути шафи, які зачінаються на замки, для зберігання приладдя для чищення одягу та взуття, курток і головних уборів. Ключі від шаф зберігаються у начальника чергової зміни. Гауптвахта обладнується радіоточками для прослуховування радіопередач.

26. У кожній гауптвахті повинні бути прогулянкові камери (майданчик для прогулянок), які розташовуються на території гауптвахти та з'єднуються з приміщенням гауптвахти наземними переходами чи прилягають до них, і місце для проведення занять із строювї підготовки. Стіни прогулянкових камер (майданчика для прогулянок) повинні бути заввишки не менш як 2 метри.

Допускається обладнання стін прогулянкових камер (майданчика для прогулянок) металевою решіткою з вічками не більше 15х15 сантиметрів, товщина прута — не менше 10 міліметрів (металевою сіткою «рабиця» з вічками не більше 5 х 5 сантиметрів).

На кожну особу, яка виводиться на прогулянку, повинно припадати 2,5-3 квадратні метри площі прогулянкової камери (майданчика для прогулянок).

27. Вхідні двері у приміщення гауптвахти, двері (у разі потреби вікна) камер, вихід у двір для прогулянок обладнуються автономною сигналізацією, яка виводиться на пульт начальника чергової зміни.

28. Особливості обладнання приміщень гауптвахти, де тримають засуджених, узятих під варту, заарештованих та затриманих військовослужбовців, визначаються Міністерством оборони України.

4. У Дисциплінарному статуті Збройних Сил України, затвердженому Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22-23, ст. 197 із наступними змінами):

- у преамбулі: частину першу після слів «під час проходження» доповнити словами «навчальних (перевірочних) і спеціальних»; частину четверту викласти в такій редакції: «Для цього Статуту поширюється на військовослужбовців Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями»;
- у статті 1 слова «військовими статутами» замінити словами «статутами Збройних Сил України»;
- абзац третій статті 3 після слова «дотримання» доповнити словами «Конституції та законів України», а слова «військових статутів» замінити словами «статутів Збройних Сил України»;
- у статті 4: в абзаці другому слова «військових статутів» замінити словами «статутів Збройних Сил України»;
- в абзаці третьому слова «та військову» виключити;
- в абзаці четвертому слова «військовими статутами» замінити словами «статутами Збройних Сил України»;
- у статті 5: перше речення частини першої викласти в такій редакції: «5. За стан військової дисципліни у з'єднанні, військовій частині (підрозділі), закладі та установі відповідає командир»; у частині другій слова «(начальників)» виключити;
- у статті 6: у частині третій слова «законами та військовими статутами» замінити словами «статутами Збройних Сил України», а слова «арешту винного й» виключити;
- статтю 8 викласти в такій редакції: «8. Командири, посади яких у цьому Статуті не визначені, користуються дисциплінарною владою стосовно підлеглих військовослужбовців згідно з військовим званням, передбаченим їм посадою: а) молодший сержант (старшина 2 статті), сержант (старшина 1 статті) — владою командира відділення; б) старший сержант (головний старшина) — владою головного сержанта взводу; в) перший сержант (головний корабельний старшина), штаб-сержант (штаб-старшина), майстер-сержант (майстер-старшина), старший майстер-сержант (старший майстер-старшина), головний майстер-сержант (головний майстер-старшина) — владою головного сержанта роти; г) молодший лейтенант, лейтенант, старший лейтенант — владою командира взводу (групи); г) капітан (капітан-лейтенант) — владою командира роти (корабля 4 рангу); д) майор, підполковник (капітан 3 рангу, капітан 2 рангу) — владою командира батальйону (корабля 3 рангу); е) полковник, генерал-майор (капітан 1 рангу, контр-адмірал) — владою командира бригади (полку, корабля 1 рангу); е) генерал-лейтенант (віце-адмірал) — владою командира корпусу; ж) генерал-полковник (адмірал), генерал армії України — владою командувача військ оперативного командування Збройних Сил України»;
- частину першу статті 9 викласти в такій редакції: «9. Заступники командирів з'єднань, військових частин (підрозділів), закладів, установ та організації користуються стосовно підлеглих дисциплінарною владою на один ступінь нижчою, ніж їх безпосередні командирів»;
- статті 10-12 викласти в такій редакції: «10. Військовослужбовці офіцерського складу під час перебування з підрозділами у відраженні як їх командирів (начальники), а також під час виконання визначеного наказом командира військової частини самостійного завдання поза місцем дислокації військової частини користуються дисциплінарною владою на один ступінь вищою за владу, передбачену посадою, яку вони обіймають. Військовослужбовці рядового, сержантського і старшинського складу, призначені начальниками команд, у зазначених випадках користуються дисциплінарною владою командира взводу.
- Особи офіцерського складу, призначені командирами підрозділів служачів, курсантів вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, користуються дисциплінарною владою стосовно

підлеглих на один ступінь вищою за владу, передбачену посадою, яку вони обіймають.

12. Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України, Міністр оборони України, начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України, керівники державних органів, які мають у своєму підпорядкуванні військової формування, утворені відповідно до законів України, Голова Служби зовнішньої розвідки України, Голова Служби безпеки України, Голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, командувач Національної гвардії України, Голова Державної прикордонної служби України, Голова Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту, начальник Управління державної охорони України, керівники інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями користуються дисциплінарною владою в повному обсязі цього Статуту, крім відповідних повноважень, визначених цим Статутом для кожного з них особисто.

Міністр внутрішніх справ України також має право нагороджувати відомчими заохочувальними відзнаками Міністерства внутрішніх справ України військовослужбовців Державної прикордонної служби України.

Заступники Міністра оборони України, командувачі видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, заступники керівників державних органів, які мають у своєму підпорядкуванні військової формування, утворені відповідно до законів України, Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями користуються стосовно підлеглих військовослужбовців дисциплінарною владою командувача виду Збройних Сил України.

Керівники (начальники) регіональних (територіальних) органів і регіональних (територіальних) органів управління військових формувань, утворених відповідно до законів України, Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями користуються стосовно підлеглих військовослужбовців дисциплінарною владою командувача військ оперативного командування.

Керівники (начальники) структурних підрозділів Міністерства оборони України і Генерального штабу Збройних Сил України, головних органів військового управління інших утворених відповідно до законів України військових формувань, Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони України, начальники функціональних підрозділів Центрального управління Служби безпеки України із статусом головного управління і вище, начальники регіональних органів Служби безпеки України користуються стосовно підлеглих військовослужбовців дисциплінарною владою командира корпусу»;

10) статті 15-44 та назви відповідних підрозділів розділу II виключити;

11) включити до розділу II після статті 14 нові підрозділи та статті 15-33 такого змісту: «Заохочення, які застосовуються до військовослужбовців

15. До військовослужбовців застосовуються такі заохочення:

- схвалення;
- подяка;
- додаткове звільнення з розташування військової частини або корабля на берег поза чергою (для військовослужбовців строкової військової служби та курсантів вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти);
- повідомлення батькам або колективу за місцем роботи чи навчання військовослужбовця до призову (вступу) на військову службу про зразкове виконання ним військового обов'язку та отриманні заохочення;
- додаткова відпустка строком до 5 днів (для військовослужбовців строкової військової служби);
- грамота;
- цінний подарунок;
- грошова премія;
- занесення прізвища військовослужбовця до Книги пошани військової частини (корабля);
- дострокове присвоєння чергової військового звання;
- почесні нагрудні знаки;
- відомчі заохочувальні відзнаки.

Права командирів (начальників) щодо застосування заохочень до підлеглих військовослужбовців

16. Командир відділення, головний сержант (заступник командира) взводу мають право застосовувати заохочення, передбачені пунктами «а» та «б» статті 15 цього Статуту.

17. Головний сержант роти, головний сержант (головний старшина) батальйону (корабля 3 рангу), головний сержант (головний старшина) бригади (полку, корабля 1 рангу), командир взводу мають право застосовувати заохочення, передбачені пунктами «а»-«в» статті 15 цього Статуту.

18. Головний сержант (головний старшина) з'єднання, окремого роду військ (сил), виду Збройних Сил України мають право застосовувати заохочення, передбачені пунктами «а», «б» та «в» статті 15 цього Статуту.

19. Головний сержант Збройних Сил України має право застосовувати заохочення, передбачені пунктами «а»-«в» та «д» статті 15 цього Статуту.

20. Командир роти (корабля 4 рангу), командир батальйону (корабля 3 рангу) мають право застосовувати заохочення, передбачені пунктами «а»-«в» статті 15 цього Статуту.

21. Командир окремого батальйону (корабля 2 рангу) має право застосовувати заохочення, передбачені пунктами «а»-«ж» статті 15 цього Статуту.

22. Командир бригади (полку, корабля 1 рангу) має право застосовувати заохочення, передбачені пунктами «а»-«ж», а також пунктом «з» (до майстер-сержанта (майстер-старшини) включно) статті 15 цього Статуту.

23. Командир корпусу, командувач військ оперативного командування, командувач виду, окремого роду військ (сил) Збройних Сил України ма-

ють право застосовувати заохочення, передбачені пунктами «а»-«ж», а також «з» (до підполковника включно) статті 15 цього Статуту.

24. Керівники військових формувань, утворені відповідно до законів України, Голова Служби зовнішньої розвідки України, Голова Служби безпеки України, Голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, командувач Національної гвардії України, Голова Державної прикордонної служби України, Голова Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту, начальник Управління державної охорони України, командувачі видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, крім того, мають право застосовувати заохочення, передбачені пунктом «і» статті 15 цього Статуту.

Порядок застосування заохочень

25. Командири (начальники) у межах прав, передбачених статтями 16-24 цього Статуту, можуть застосовувати заохочення у виді схвалення, оголошення подяки та нагородження грамотою, цінним подарунком, грошовою премією як до окремого військовослужбовця, так і до всього особового складу підрозділу, військової частини.

26. Заохочення оголошуються, як правило, перед строем або на зборах (нарадах).

27. Надання додаткового звільнення з розташування військової частини чи з корабля на берег поза чергою реалізуються у дні та години, встановлені для цього командиром військової частини.

28. Додаткова відпустка як заохочення застосовується лише для військовослужбовців строкової військової служби і надається за високої показники в бойовій (оперативній) підготовці, пильності та відмінну службу, вмілу експлуатацію озброєння, бойової техніки та оголошується наказом по військовій частині.

Додаткова відпустка надається, як правило, разом з основною відпусткою військовослужбовця, а в разі використання основної відпустки додаткова відпустка надається протягом місяця з дня оголошення заохочення.

29. Чергове військово звання достроково може бути присвоєне військовослужбовцям один раз за весь період проходження військової служби.

30. Занесення прізвища до Книги пошани військової частини застосовується до військовослужбовців, які досягли високих показників у бойовій (оперативній) підготовці і особливо відзначилися під час виконання військового обов'язку. При цьому військовослужбовцю вручається витяг із Книги пошани, підписаний командиром військової частини (корабля).

31. З метою відзначення особистих досягнень у професійній, службовій діяльності, за бездоганну службу та особливі заслуги під час виконання службових обов'язків військовослужбовці, працівники військових формувань та інші особи можуть нагороджуватися відповідними почесними нагрудними знаками та відомчими заохочувальними відзнаками.

32. Відзнакою «Іменна вогнепальна зброя» нагороджує Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України.

33. Міністр оборони України, керівники інших центральних органів виконавчої влади, які мають у своєму підпорядкуванні утворені відповідно до законів України військової формування, нагороджують відомчими заохочувальними відзнаками «Вогнепальна зброя» і «Холодна зброя». Це почесні відомчі заохочувальні відзнаки, якими нагороджуються військовослужбовці за визначні заслуги в забезпеченні обороноздатності України, недоторканості її державного кордону, підтриманні високої бойової готовності військ (сил), зміцненні національної безпеки, боротьбі зі злочинністю, захисті конституційних прав та свобод людини і громадянина, за бездоганну багаторічну службу, зразкове виконання військового та службового обов'язку, виявлені при цьому честь і доблесть»;

12) частину четверту статті 45 викласти в такій редакції: «Усі дисциплінарні стягнення, крім пониження у військовому званні, пониження в посаді, звільнення з військової служби за службовою невідповідністю, накладені на військовослужбовців і не зняті до дня звільнення їх у запас чи відставку, вважаються знятими з дня виключення військовослужбовця із списків особового складу військової частини (військового навчального закладу, установи тощо)»;

13) частину першу статті 46 викласти в такій редакції: «46. З метою громадського впливу на порушників військової дисципліни та громадського порядку до накладення стягнення за порушення військовослужбовців за рішенням командира (начальника) можна обговорювати: військовослужбовців рядового складу — на зборах особового складу; військовослужбовців сержантського (старшинського) складу — на зборах військовослужбовців сержантського (старшинського) складу; військовослужбовців офіцерського складу — на зборах військовослужбовців офіцерського складу, які мають військово звання (займають посади) не нижче військового звання (посади) офіцера, правопорушення якого обговорюються»;

14) статтю 47 викласти в такій редакції: «47. Невиконання (неналежне виконання) службових обов'язків, що призвело до людських жертв чи інших тяжких наслідків або створило загрозу настанню таких наслідків, є підставою для усунення такого військовослужбовця від виконання службових обов'язків.

Рішення про усунення військовослужбовця від виконання службових обов'язків приймається прямим командиром (начальником).

Про цей факт видається у триденний строк із дня прийняття посадовою особою такого рішення письмовий наказ про проведення службового розслідування.

Тривалість усунення від виконання службових обов'язків не повинна перевищувати тривалості службового розслідування та часу, необхідного для прийняття командиром (начальником) відповідного рішення за результатами такого розслідування.

Наказ про усунення військовослужбовця від виконання службових обов'язків скасовується, якщо за результатами службового розслідування підстави для прийняття такого рішення не підтвердилися або прийнято рішення про притягнення військовослужбовця, який вчинив правопорушення, до дисциплінарної відповідальності.

У разі відмови або ухилення від обов'язкового медичного огляду, а також появи на службі у стані сп'яніння усунення військовослужбовця від виконання службових обов'язків може здійснити безпосередній або прямий начальник, про що негайно доповідається в порядку підпорядкованості із зазначенням причин і обставин усунення.

Командир (начальник), який усунув підлеглого від виконання службових обов'язків без достатніх підстав, несе за це відповідальність»;

15) статті 48-74 та назви відповідних підрозділів розділу III виключити;

16) включити до розділу III після статті 47 нові підрозділи та статті 48-56 такого змісту:

«Дисциплінарні стягнення, що накладаються на військовослужбовців»

48. На військовослужбовців можуть бути накладені такі дисциплінарні стягнення:

а) зауваження;
б) догана;
в) сувора догана;
г) позбавлення чергового звільнення з розташування військової частини чи з корабля на берег (стосовно військовослужбовців строкової військової служби та курсантів вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти);
г) попередження про неповну службу відповідність (крім осіб рядового складу строкової військової служби);
д) пониження в посаді;
е) пониження у військовому званні на один ступінь (стосовно осіб сержантського (старшинського) та офіцерського складу);

е) пониження у військовому званні з переведенням на нижчу посаду (стосовно військовослужбовців сержантського (старшинського) складу);
ж) звільнення з військової служби через службу невідповідність (крім осіб, які проходять строкову військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації на особливий період, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, а також військовозобов'язаних під час проходження навчальних (перевірочних) і спеціальних зборів та резервів під час проходження підготовки та зборів).

Права командирів (начальників) накладати дисциплінарні стягнення на підлеглих військовослужбовців

49. Командир відділення, головний сержант (заступник командира) взводу мають право застосовувати стягнення, передбачені пунктами «а»-«г» статті 48 цього Статуту.

50. Головний сержант роти, головний сержант (головний старшина) батальйону (корабля 3 рангу), головний сержант (головний старшина) бригади (полку, корабля 1 рангу), командир взводу мають право застосовувати стягнення, передбачені пунктами «а»-«г» статті 48 цього Статуту.

51. Головний сержант (головний старшина) з'єднання, окремого роду військ (сил), виду Збройних Сил України мають право застосовувати стягнення, передбачені пунктами «а»-«г» статті 48 цього Статуту.

52. Головний сержант Збройних Сил України має право застосовувати стягнення, передбачені пунктами «а»-«г» статті 48 цього Статуту.

53. Командир роти (корабля 4 рангу), командир батальйону (корабля 3 рангу) мають право застосовувати заохочення, передбачені пунктами «а»-«г» статті 48 цього Статуту.

54. Командир окремого батальйону (корабля 2 рангу), а також командир окремої військової частини, який користується дисциплінарною владою командира батальйону (корабля 3 рангу), має право застосовувати стягнення, визначені в пунктах «а»-«г» статті 48 цього Статуту (крім попередження про неповну службу відповідність осіб офіцерського складу).

55. Командир бригади (полку, корабля 1 рангу) має право застосовувати стягнення, передбачені пунктами «а»-«г», а також пунктами «д»-«ж» (до майстер-сержанта (майстер-старшини) включно) статті 48 цього Статуту.

56. Командир корпусу, командувач військ оперативного командування, командувач виду, окремого роду військ (сил) Збройних Сил України має право застосовувати стягнення, передбачені пунктами «а»-«ж» (до підполковника включно) статті 48 цього Статуту»;

17) статті 79 і 80 викласти в такій редакції:
«85. Особи рядового, сержантського (старшинського) та офіцерського складу, які перебувають у запасі або у відставці та носять військову форму одягу, за вчинення правопорушення, що ганьбить військову честь і гідність військового звання, можуть бути позбавлені права носіння військової форми одягу.

80. Позбавлення права носіння військової форми одягу може бути здійснено посадовою особою, яка надала таке право, або особою, вищою за посадою»;

18) у статті 85: частину першу викласти в такій редакції:
«85. Службове розслідування призначається письмовим наказом командира (начальника), який прийняв рішення притягти військовослужбовця до дисциплінарної відповідальності. Воно може бути проведено особисто командиром (начальником), доручено військовослужбовцю офіцерського складу, а в разі вчинення правопорушення військовослужбовцем рядового, сержантського (старшинського) складу — також військовослужбовцю сержантського (старшинського) складу»;

частину сьому викласти в такій редакції:
«Порядок проведення службового розслідування у Збройних Силах України визначається наказом Міністерства оборони України, в інших військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення — наказами державних органів, які мають у своєму підпорядкуванні військові формування, утворені відповідно до законів України, правоохоронних органів спеціального призначення, Державної спеціальної служби транспорту, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України»;

19) у частині першій статті 86 слова «приймає рішення про накладення дисциплінарного стягнення» замінити словами «який призначає службове розслідування, приймає рішення про притягнення військовослужбовця до дисциплінарної відповідальності та визначає вид дисциплінарного стягнення»;

20) частину другу статті 87 викласти в такій редакції:
«Дисциплінарне стягнення не може бути накладено після шести місяців з дня виявлення правопорушення. До зазначеного строку не зараховується час проведення службового розслідування, перебування військовослужбовця на лікуванні, у відпустці, під вартою, а також час відсутності на службі без поважних причин»;

21) у статті 91 слова «або поєднувати одне стягнення з іншим» виключити, а слово «покарання» замінити словами «притягнення до дисциплінарної відповідальності»;

22) у частині першій статті 92 слово «покарання» замінити словами «притягнення до дисциплінарної відповідальності»;

23) статтю 94 доповнити частиною другою такого змісту:
«Старший командир (начальник) також може скасовувати дисциплінарні стягнення, накладені молодшим командиром (начальником), якщо стягнення накладено на військовослужбовця без достатніх на те підстав або з порушенням визначених законодавством строків чи порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності»;

24) частину першу статті 96 доповнити третім реченням такого змісту:
«До зазначеного строку не зараховується час перебування військовослужбовця на лікуванні та у відпустці»;

25) статтю 99 виключити;

26) статтю 102 викласти в такій редакції:
«102. Дисциплінарне стягнення у вигляді попередження про неповну службу відповідність застосовується один раз за час перебування військовослужбовця на штатній посаді і накладається наказом посадової особи, який цим Статутом надано таке право.

Кандидатура військовослужбовця, на якого накладено дисциплінарне стягнення у вигляді попередження про неповну службу відповідність, не подається протягом строку дії дисциплінарного стягнення до присвоєння чергового військового звання.

Якщо протягом шести місяців після накладення такого стягнення військовослужбовець не виправив своєї поведінки і вчинив правопорушення,

приймається рішення про переміщення військовослужбовця на нижчу посаду або звільнення з військової служби.

Подання необхідних документів здійснюється у встановленому порядку»;

27) у статті 104:

у пункті «а» слова «солдатів (матросів), сержантів (старшин)» замінити словами «військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

у пункті «б» слова «прапорщиків (мічманів) та офіцерів» замінити словами «військовослужбовців молодшого та старшого офіцерського складу»;

у пункті «в» слова «генералів і адміралів» замінити словами «військовослужбовців вищого офіцерського складу»;

28) у статті 106:
у частині першій слова «(крім зауваження)» виключити; частину третю викласти в такій редакції:
«Якщо накладені на військовослужбовця такі дисциплінарні стягнення, як зауваження, догана і сувора догана, після закінчення року після їх накладення не були зняті і він не вчинив за цей час іншого правопорушення, за яке був притягнутий до дисциплінарної відповідальності, у відповідній графі розділу «Стягнення» робиться запис про зняття стягнення у зв'язку із закінченням строку»;

29) у статті 107:
у частині першій:

у пункті «а» слова «солдатів та сержантів» замінити словами «військовослужбовців рядового, сержантського (старшинського) складу»;

у пункті «б» слова «прапорщиків та офіцерів» замінити словами «військовослужбовців офіцерського складу»;

у пункті «в» слова «матросів і старшин» та «мічманів та офіцерів» замінити відповідно словами «військовослужбовців рядового і сержантського (старшинського) складу» та «військовослужбовців офіцерського складу»;

у частині другій слова «генералів (адміралів) та «вищому за рангом» замінити відповідно словами «військовослужбовців вищого офіцерського складу» та «вищого рівня»;

30) у статті 108 слово «дивізій» виключити;

31) розділ V викласти в такій редакції:
«Розділ V

ПРОПОЗИЦІЇ, ЗАЯВИ ТА СКАРГИ

110. Усі військовослужбовці мають право надсилати заяви чи скарги або особисто звертатися до посадових осіб, органів військового управління, органів управління Служби правопорядку, органів, які проводять досудове слідство, та інших державних органів у разі:

прийняття незаконних рішень, дії (бездіяльності) стосовно них командирами (начальниками) або іншими військовослужбовцями, порушення їх прав, законних інтересів та свобод;
незаконного покладення на них обов'язків або незаконного притягнення до відповідальності.

111. Заява чи скарга з інших питань службової діяльності подається безпосередньому командирові (начальникові) тієї особи, дії якої він оскаржує, а в разі, якщо особи, які подають скаргу, не знають, з чієї вини порушені їх права, заява чи скарга подається в порядку підпорядкованості. У такому самому порядку подаються пропозиції.

112. Військовослужбовці, які подали заяву чи скаргу, мають право: особисто викласти свої аргументи особі, яка перевіряє заяву чи скаргу, звернутися з вимогою залучити до розгляду свідків; подати додаткові матеріали, що стосуються справи, або клопотати, щоб їх вимагав командир (начальник) або орган, який розглядає заяву чи скаргу;

бути присутнім під час розгляду заяви чи скарги; одержати письмову відповідь про результати розгляду заяви чи скарги;

ознайомитися з матеріалами перевірки заяви чи скарги; оскаржити прийняте за їх заявою чи скарою рішення в суді; вимагати відшкодування завданих їм збитків у встановленому законом порядку.

113. Ніхто не може бути скривджений на службі чи притягнутий до відповідальності за те, що він подав пропозицію, заяву чи скаргу.

Подання скарги військовослужбовцями не звільняє їх від виконання своїх службових обов'язків і наказів командирів (начальників).

Забороною подавати скаргу під час бойового чергування, перебування у строю (крім скарг, поданих під час опитування військовослужбовців), на варті (вахті), а також у добовому наряді, під час занять.

114. У разі якщо військовослужбовець виявив факти розкрадання чи псування військового майна, незаконного витрачання коштів, зловживання у забезпеченні військовим майном, недоліки у стані озброєння та бойової техніки чи інші факти, які заподіють шкodu Збройним Силам України, він повинен доповісти про це безпосередньому командирові (начальникові), а також може надіслати письмово заяву старшому командирові (начальникові) до начальника Генерального штабу — Головнокомандувача Збройних Сил України включно або до органу військового управління, органу управління Служби правопорядку, органу, який проводить досудове слідство, та іншого державного органу.

115. Вимоги до звернення військовослужбовця, порядок розгляду пропозиції, заяв та скарг, строки розгляду, права військовослужбовця під час розгляду заяви чи скарги, обов'язки командирів, органів військового управління щодо розгляду зверненн військовослужбовців регулюються законодавством України про звернення громадян, нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України, Міністерства оборони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

116. Під час опитування військовослужбовців пропозиція, заява чи скарга може бути подана усно або в письмовій формі безпосередньо на ім'я командира (начальника), який проводив опитування.

117. Пропозиція, заява чи скарга вважаються вирішеними, якщо розглянуто всі порушені в них питання, вжито необхідних заходів або надано вичерпні відповіді.

Відмова у вирішенні питань, викладених у пропозиції, заяві чи скарзі, доводиться до відомо військовослужбовців, які їх подали, у письмовій формі з посиланням на акти законодавства із зазначенням причин відмови та роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення.

118. Командири військових частин, начальники органів військового управління зобов'язані проводити особистий прийом військовослужбовців, членів їх сімей, а також інших громадян з питань, що стосуються діяльності військової частини.

Прийом проводиться регулярно у встановлені дні та години. Звернення на особистому прийомі реєструються. Питання, які неможливо вирішити безпосередньо під час особистого прийому, розглядаються в такому самому порядку, що і письмово звернення.

119. Інформація щодо пропозицій, заяв і скарг в день їх надходження вносить до журналу реєстрації пропозицій, заяв і скарг громадян (додаток 4 до цього Статуту), який ведеться і зберігається в кожній військової частині, закладі та установі.

Командири (начальники) зобов'язані не рідше одного разу на квартал проводити аналіз та перевірку стану роботи з розгляду та прийняття рішень щодо пропозицій, заяв і скарг.

Журнал реєстрації пропозицій, заяв і скарг громадян повинен бути пронумерований, прощунерований, скріплений мастиковою печаткою та завірений командиром військової частини.

Інформація про скарги і заяви військовослужбовців, висловлені під час інспектування (перевірки), до журналу реєстрації пропозицій, заяв і скарг громадян не вносить.

лення і незалежність та продовжує здійснювати відповідний вид господарської діяльності замість такого замовника. Заміна сторони у таких зобов'язаннях здійснюється у порядку, встановленому нормами Цивільного кодексу України.

43. Установити, що протягом шести місяців з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» замовник, який буде здійснювати або здійснює діяльність з транспортування природного газу, має право без застосування передбачених цим Законом процедур закупівель укладати договори про закупівлю товарів і послуг з юридичною особою, яка буде припиняти або припинила здійснення діяльності з транспортування природного газу у зв'язку з виконанням вимог про відокремлення та незалежність оператора газотранспортної системи, якщо закупівля таких товарів чи послуг необхідна для забезпечення безперервного функціонування об'єктів газотранспортної системи України».

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ, 14 листопада 2019 року.
№ 300-IX.

120. У журналі реєстрації пропозицій, заяв і скарг громадян робиться запис про рішення, прийняте щодо кожної пропозиції, заяви чи скарги.

Для перевірки своєчасності та правильності виконання прийнятих рішень журнал реєстрації пропозицій, заяв і скарг громадян подається щомісяця командирів (начальників), а також на вимогу особи, яка проводить інспектування»;

32) у примітці до додатка 3 слова «військового звання прапорщик, мічман» виключити;

33) у тексті Статуту слова «військово-навчальні», «строкова служба» в усіх відмінках замінити відповідно словами «військові навчальні», «строкова військова служба» у відповідному відмінку.

5. У статті 12 Закону України «Про Бійськуву службу правопорядку у Збройних Силах України» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 32, ст. 225; 2005 р., № 33, ст. 442) слова «прапорщиками», «прапорщиків та» виключити.

6. У Законі України «Про військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 38, ст. 324; 2012 р., № 22, ст. 217; 2013 р., № 14, ст. 89, № 37, ст. 490; 2014 р., № 29, ст. 942):

1) частини другу і третю статті 5 викласти в такій редакції:

"2. Встановлюються такі військові звання:		
Армійські	Рядовий склад	Корабельні
рекрут	рекрут	рекрут
солдат	матрос	матрос
старший солдат	старший матрос	старший матрос
Сержантський і старшинський склад		
Молодший сержантський і старшинський склад		
молодший сержант	старшина 2 статті	старшина 2 статті
сержант	старшина 1 статті	старшина 1 статті
Старший сержантський і старшинський склад		
старший сержант	головний старшина	головний старшина
перший сержант	головний корабельний старшина	головний корабельний старшина
штаб-сержант	штаб-старшина	штаб-старшина
Вищий сержантський і старшинський склад		
майстер-сержант	майстер-старшина	майстер-старшина
старший майстер-сержант	старший майстер-старшина	старший майстер-старшина
головний майстер-сержант	головний майстер-старшина	головний майстер-старшина
Офіцерський склад		
Молодший офіцерський склад		
молодший лейтенант	молодший лейтенант	молодший лейтенант
лейтенант	лейтенант	лейтенант
старший лейтенант	старший лейтенант	старший лейтенант
капітан	капітан-лейтенант	капітан-лейтенант
Старший офіцерський склад		
майор	капітан 3 рангу	капітан 3 рангу
підполковник	капітан 2 рангу	капітан 2 рангу
полковник	капітан 1 рангу	капітан 1 рангу
Вищий офіцерський склад		
генерал-майор	контр-адмірал	контр-адмірал
генерал-лейтенант	віце-адмірал	віце-адмірал
генерал-полковник	адмірал	адмірал
генерал армії України		

3. До військових звань осіб офіцерського складу юридичної та медичної служб Збройних Сил України та інших військових формувань, які мають відповідну освіту та займають відповідну штатну посаду, додаються слова «юстиції» та «медичної служби»;

2) частину першу статті 22 викласти в такій редакції:

«1. Граничний вік перебування на військовій службі встановлюється:

1) для військовослужбовців рядового, молодшого сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, — до 45 років;

2) для військовослужбовців старшого сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, — до 50 років;

3) для військовослужбовців вищого сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, — до 55 років;

4) для військовослужбовців молодшого офіцерського складу — до 45 років;

5) для військовослужбовців старшого офіцерського складу: майорів (капітанів 3 рангу), підполковників (капітанів 2 рангу) — до 50 років; полковників (капітанів 1 рангу) — до 55 років;

6) для військовослужбовців вищого офіцерського складу — до 60 років».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім пункту 6 розділу I, який набирає чинності через десять місяців з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. З метою врегулювання питань пенсійного забезпечення громадян, які були звільнені з військової служби та яким були присвоєні військові звання до набрання чинності цим Законом, прирівняти військові звання рядового, сержантського і старшинського складу в таких співвідношеннях:

1) армійські військові звання:	Рядовий склад	
рядовий, солдат	солдат	солдат
ефрейтор, старший солдат		старший солдат
Сержантський склад		
молодший сержант, сержант	молодший сержант, сержант	молодший сержант, сержант
старший сержант		старший сержант
старшина		перший сержант
прапорщик		штаб-сержант
старший прапорщик		майстер-сержант
2) корабельні військові звання:		
Рядовий склад		
матрос		матрос
старший матрос		старший матрос
Старшинський склад		
старшина 2 статті, старшина 1 статті		старшина 2 статті, старшина 1 статті
головний старшина		головний старшина
головний корабельний старшина		головний корабельний старшина
мічман		штаб-старшина
старший мічман		майстер-старшина

3) військові звання «рекрут», «старший майстер-сержант», «старший майстер-старшина», «головний майстер-сержант» та «головний майстер-старшина» визначаються як такі, що не мали еквівалентів у попередньому та чинному на час прийняття цього Закону переліку військових звань. Військове звання «рекрут» є військовим званням громадянина, який проходить випробувальний термін щодо прийняття на військову службу за контрактом, до прийняття ним Військової Присяги.

3. Кабінету Міністрів України у десятимісячний строк з дня опублікування цього Закону:

принняти свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити проведення Міністерством оборони України та військовими формуваннями України переатестації військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу у військових званнях та унормування питання проходження військової служби особами, яким були присвоєні військові звання до набрання чинності цим Законом, в порядку, визначеному Міністерством оборони України.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ, 17 жовтня 2019 року.
№ 205-IX.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Розділ IX «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 9, ст. 89, № 21, ст. 407; 2017 р., № 1, ст. 3; 2018 р., № 50, ст. 400) доповнити пунктами 42 і 43 такого змісту:

«42. Установити, що з метою виконання встановлених Законом України «Про ринок природного газу» вимог по відокремленню та незалежності оператора газотранспортної системи у зобов'язаннях, що виникли на підставі договорів, укладених за результатом процедур закупівель товарів, робіт і послуг, проведених замовником, який припинив здійснення діяльності з транспортування природного газу у зв'язку з виконанням вимог про відокремлення та незалежності оператора газотранспортної системи, може одноразово здійснюватися заміна сторони, за умови, що новий замовник був сертифікований уповноваженим органом відповідно до вимог закону про відокрем-